
**XIN LƯU Ý:
ĐÂY CHỈ LÀ BẢN CHÉP NHẬP
CHƯA ĐƯỢC SỬ GIÁC NGUYÊN HIỆU ĐỈNH.
QUÝ PHẬT TỬ TẠM THỜI CÓ THỂ DÙNG LÀM
TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU CHO RIÊNG MÌNH.
XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN.**

Kinh Thập Thượng (Dasuttara Sutta) 14

<blockquote>Kalama tri ân bạn ngocthytran00 ghi chép.</blockquote>

[31/10/2022 - 08:08 - ngocthytran00]

KINH THẬP THƯỢNG 14

Hôm qua chúng ta học xong 8 PHÁP CÓ NHIỀU TÁC DỤNG.

Hôm nay chúng ta học tiếp 8 PHÁP CẦN PHẢI TU TẬP.

Thưa đại chúng, đến cái nước non này phải nói thiệt. Nếu quý vị dốc lòng nghiên cứu kinh điển không phải để lệ thuộc nhiều vào người khác bất kể tăng ni thì coi như quý vị phải chịu cực hơn 1 chút. Vd như đề tài tôi sắp giảng đây là quý vị có thể đọc thêm trong Trung Bộ gọi là Paṭisambhidā magga. Bộ này cho tới nay đã có bản dịch tiếng Việt nhưng chúng tôi cũng nói thiệt là thà quý vị đọc thẳng vô bản Pali hay là bản tiếng Anh, tiếng Đức, nó dễ hiểu hơn bản tiếng Việt. Vì sao? Là bởi vì bản tiếng Việt mình bị lệ thuộc vào từ ngữ, cho phép tôi nói câu hơi thấy ghét nha, là nó quái gở của dịch giả.

Trong khi ở bên kia người ta rất là cẩn thận như người ta dịch cái chữ đó ra tiếng Đức, tiếng Anh thì người ta có nghiên cứu tính toán kỹ lưỡng. Còn bên bản Tiếng Việt mình cho đến bây giờ thì tôi chưa thấy bản dịch nào có ý đồ này. Thì thôi bây giờ chuyện đó không nói mất thời gian, bây giờ các vị vào trong đó các vị tìm cho tôi chương này, bản tiếng gì cũng được, còn nếu làm biếng quá thì lượm đại bản tiếng Việt đi.

Tại sao chúng tôi không chịu giải thích mà chúng tôi đi cái vòng xa như vậy là bởi vì Bát Chánh Đạo này mà theo cách hiểu xưa giờ của Phật tử VN là cực kỳ có vấn đề, có vấn đề cực kỳ. Vấn đề ở chỗ nào?

Vấn đề thứ 1, các vị giờ cầm tôi cuốn Phật học Trung Hoa của Thu Giang Nguyễn Duy Cần đó, ông giảng Bát Chánh Đạo phải nói là quá ầu và cực kỳ câu thả, ông không có đối chiếu, không tham khảo, không tra cứu gì hết. Cứ dựa vô tiếng VN thôi, vd như Chánh Kiến - kiến là thấy, Chánh Tư Duy - Tư duy là suy nghĩ, Chánh Ngữ là nói đúng, nói đàng hoàng, nói nghiêm túc không nói tào lao, rồi Chánh nghiệp, cứ tra chữ nghiệp là công việc, chánh mạng ở đây là nuôi mạng chân chánh, đại khái chung chung như vậy.

Nhưng mà định nghĩa của Bát Chánh Đạo theo trong bộ kinh tôi vừa đề nghị đó, thì quý vị phải xét lại 1 chút.

I. Trước hết Chánh Kiến là gì?

Chánh Kiến nó có nhiều định nghĩa.

1) Trí tuệ hiểu biết 4 đế gọi là Chánh Kiến.

2) Trí hiểu biết trong 2 vấn đề sau đây cũng gọi là Chánh Kiến: Nghiệp lý nhân quả và danh sắc qua tuệ quán.

Lý nhân quả là sao? Có nghĩa là trên đời này không có cái gì tự nhiên mà có. Mọi thứ ở đời do các nhân duyên tác động lên. Thứ 2 là có rồi phải mất. Thì cái có rồi phải mất ở đây nó thuộc về tam tướng vô thường khổ vô ngã. Đó là chuyện thứ 1.

Chuyện thứ 2, bữa nay chúng ta mất thì giờ 1 chút. Cái lý nhân quả và lý nghiệp báo đó nó khác nhau ở chỗ nào?

Lý nhân quả nó bao trùm lý nghiệp báo. Nhân quả là sao? Có nghĩa là có nhân này nó sẽ tạo ra quả kia, nhớ nha. Nhưng mà nghiệp báo thì chi liên hệ với chúng sinh thôi, đó là nghiệp thiện, nghiệp ác thì đó gọi là nghiệp báo. Còn nhân quả là bao trùm.

Vd như hôm qua mưa lớn, con đường núi bị lở thế là đá trên đó nó lăn nó tuột xuống bít con đường đó lại, thì đây là vấn đề nhân quả. Còn nó có khía cạnh nghiệp báo trong đó hay không thì chắc có thể là do mưa rồi bị lở đường, chính vì bị lở đường nó gây ra tai nạn. Thì lúc đó nó có yếu tố nghiệp báo là chúng sanh nào đó do quả xấu đời trước mà bây giờ phải chết thảm như vậy. Nhưng mà cái chuyện đầu tiên đó, trước khi có chúng sanh dính líu vào trong đó, cái vấn đề nhân quả nó thật là rộng, nó bao trùm. Không biết trong room này có nghe kịp không?

Nhân quả có nghĩa là do có cái nhân này nó mới tạo ra cái phản ứng kia. Có cái cause nó dẫn đến effect.

Vd như chư Phật không còn tạo nghiệp, các vị A La Hán không còn tạo nghiệp thiện ác nhưng mà các Ngài vẫn còn nằm trong vòng nhân quả. Có nghĩa là sao? Có nghĩa là khi các Ngài đi trong chỗ lạnh mà y áo không đủ thì các Ngài vẫn có thể bị cảm mạo như thường. Rồi khi các Ngài vì lòng đại bi mà phải chấp nhận 1 cái món ăn nào đó vốn dĩ không tốt cho sức khỏe mà vì đại bi phải ăn, thì khi ăn như vậy thì coi như các vị vẫn phải bệnh như mình vậy đó. Đó gọi là nhân quả.

Còn nghiệp báo là sao? Nghiệp báo có nghĩa là, nó cũng là nhân quả đó nhưng mà nó có yếu tố chúng sinh ở đây. Có nghĩa là nói theo trong kinh mình có thuật ngữ là cetana đó. Nhân quả có yếu tố cetana thì gọi là nghiệp báo, không có cetana thì chỉ là nhân quả. Trong room có nghe kịp cái này không?

Nghiệp báo nó cũng là nhân quả nhưng nó là 1 phần nhỏ của nhân quả. Nhớ nha, nghiệp báo là 1 phần nhỏ của nhân quả. Cho nên chư Phật không bị kẹt trong cái chuyện tạo nghiệp, chư Phật không có tạo nghiệp thiện ác nữa nhưng mà chư Phật vẫn phải sống trong cái vòng nhân quả. Có nghĩa là cái ăn mặc sinh hoạt nó là nhân, rồi từ đó nó dẫn đến cái quả là các Ngài bị cái gì đó, được cái gì đó, vd trời nực mà các Ngài dùng cái quạt thì cái quạt đó là nhân và sự mát mẻ đó là quả. Cho nên nó không phải là vấn đề nghiệp báo ở đây.

Còn mình, mình sát sanh, mình bố thí cho nên đời sau mình mới chịu cái quả của sát sanh, mới hưởng được cái quả của bố thí. Cái đó mới là nghiệp báo, còn cái này, hễ có lực tác động thì phải có phản ứng.

Chúng ta xài từ đó, có lực tác động thì có lực phản ứng.

Cho nên nghiệp báo nằm trong nhân quả nhưng nhân quả bao trùm nghiệp báo. Có nghĩa là có trường hợp nhân quả là nghiệp, có trường hợp nhân quả không phải là nghiệp là như vậy đó. Nhớ nha!

Thì Bát Chánh Đạo đầu tiên gồm có Chánh Kiến, Chánh Kiến là vậy đó, tùy chỗ mà hiểu. Có chỗ Chánh Kiến được định nghĩa là trí nhận thức về 4 đế. Định nghĩa như vậy thì nó nhiều lắm cho nên ở đây 1 trong những chỗ mà chúng tôi có thể gợi ý cho quý vị, chúng tôi nhớ bao nhiêu thì gợi ý bấy nhiêu đó là bài Đế Phân Biệt ở Trung Bộ, đọc thêm cái đó dùm, Đế Phân Biệt chứ không thôi không biết ông giảng cái đó ông dựa vào đâu.

10:05

Chánh Kiến trước hết là trí hiểu 4 đế. Chúng ta đã định nghĩa nhiều về 4 đế, nói rọt ráo là gì?

- 1) Biết rõ rằng mọi thứ ở đời là khổ
- 2) Bất cứ niềm đam mê nào cũng là đam mê trong khổ
- 3) Muốn hết khổ thì phải chấm dứt đam mê, niềm đam mê ấy biến mất lúc nào thì lúc ấy được gọi là diệt đế

Trong kinh có ghi rõ ái tận là Niết Bàn, là diệt đế. Có cái câu đó.

4) Con đường dẫn đến sự chấm dứt đam mê đó được gọi là đạo đế. Chấm dứt bằng cách nào? Nói theo kiểu truyền thống, con đường dẫn đến chấm dứt sự đam mê đó, chấm dứt tập đế chính là Bát Chánh Đạo.

Nhưng mà cách nói đó còn có cách phân tích khác, không cần phải nhắc đến con số 8 ở đây. Đạo đế là gì? Đạo đế là con đường chấm dứt Tập đế bằng cách nhìn kỹ Khổ đế để lìa Tập Đế, lìa được rồi thì chúng Diệt Đế. Con đường ấy được gọi là Đạo Đế.

Tôi nhắc lại Đạo Đế là con đường chấm dứt Tập đế. Chấm dứt bằng cách nào? Chấm dứt bằng cách nhìn kỹ Khổ đế để lìa Tập đế. Khi lìa thành công thì được gọi là Diệt đế. Các vị xem kỹ trong nội dung của Tứ Niệm Xứ xem có phải là hành trình nhìn kỹ Khổ đế hay không, coi kỹ coi nhất là ai ở đây học A Tỳ Đàm thì cái này dễ ợt.

Nguyên cái hành trình, cả cái hành trình, trọn vẹn cái hành trình tu tập Tứ Niệm Xứ chỉ là hành trình quan sát Khổ đế thôi. Biết rõ đang thở ra đang thở vào, tất cả mọi sinh hoạt, mọi cảm giác trong đời sống của chúng ta đều là khổ hết. Cho nên tu Tứ Niệm Xứ là mình quan sát hết. Chỉ có lòng ham muốn trong mọi sự mới là Tập Đế. Còn ngoài lòng ham muốn đó ra, tất cả cái gì trên đời này cũng đều là khổ hết.

Hành giả biết rõ mình đang đi, đó là khổ đó, đang ngồi, đang nằm, biết rõ mình đang buồn vui, biết rõ mình đang thở vào đang thở ra, biết rõ mình đang có tâm thiện tâm ác thì tất thấy đều là Khổ đế hết.

Cho nên toàn bộ hành trình Tứ Niệm Xứ là hành trình quan sát Khổ đế. Mà quan sát đến 1 mức nào đó, đến 1 mức nào đó mà cái thấm thía này không phải vay mượn từ kinh điển thầy bạn, mà cái thấm thía do tự thân mình thân chứng thể nghiệm. Thì hành giả mới thấy rằng nhìn đâu cũng là khổ hết. Khi mà nhìn đâu cũng thấy khổ hết thì hành giả tuyệt nhiên không còn có hứng thú để đam mê thương thích bất cứ người vật nào ở trên đời này nữa. Đây tôi nói đến người có ba la mật nha.

Và tôi nói lại 1 lần nữa, khi mình biết rõ đó là con rắn thì dù nó có màu gì đi nữa thì mình không cách chi mà mình mê được. Mình biết đó là đồng phân người được nguy trang khéo léo bằng những cành hoa đẹp thì bây giờ là không cách nào mà mình ngồi kế bên cái đồng phân đó được. Bởi vì biết đó là con rắn, biết đó là đồng phân người, biết đó là trái lựu đạn thì không cách nào mà mình có thể thích thú thò tay thò chân vô trong đó hết nha.

Ở đây cũng vậy, khi hành giả quán chiếu đến 1 mức nào đó hành giả đây là khổ, thấy khổ, đây đưa vô đây là chỉ có phiền thôi. Tôi nhắc lại những hình ảnh tôi dùng cực kỳ chính xác, không phải cường điệu tí nào. Khổ đế mà nếu nhìn cho tới nơi đó thì nó chỉ là đồng phân người thôi, nó chỉ là con rắn độc, nó chỉ là trái lựu đạn thôi. Bởi vì bây giờ quý vị đang ngồi trong room, tôi tin chắc rằng quý vị đang trong tình trạng tâm sinh lý rất là ok. Sinh lý đây có nghĩa là không có bệnh, không nhức răng, không chóng mặt, không nhức đầu, không sổ mũi, không bị nội tạng ngoại tạng gì hết. Rồi tâm lý nghĩa là quý vị tạm thời ngay lúc này không có sợ, không tức tối, không hờn ghen quý vị mới ngồi đây nghe được.

Chính vì tình trạng tâm sinh lý quý vị nó đang ổn định, cho nên quý vị nghe giảng về Khổ đế quý vị khó hình dung lắm. Trời ơi, cái khổ gì mà ghê vậy ta? Cái khổ gì mà ông đem ví dụ như con rắn, như là đồng phân người, như là trái lựu đạn. Thật ra nó là như vậy, vì sao? Là vì chỉ cần bây giờ mà quý vị tắt thở 1 cái rồi quý vị lọt xuống hầm cầu lúc đó quý vị mới biết cái khổ nó như thế nào. Đời đời kiếp kiếp biết chừng nào mà lên khỏi cái hầm cầu đó, biết chừng nào. Mình lọt về Châu Phi mà sanh vô trong 1 bộ lạc tăm tối đen đúa là hết, thì coi như là không tưởng tượng cái ngày cất đầu lên được. Cứ đói quá là cứ gắp cào cào, châu chấu, sâu bọ, cái gì mà bỏ vô miệng được mình cứ bỏ thôi. Rồi quanh năm là đói không có gì ăn, lạnh không có gì mặc, bệnh thì không có thuốc men.

Các vị cứ tưởng tượng cái cảnh, may mà làm thân người, nếu mà xuống địa ngục theo mô tả thì khủng khiếp lắm. Người sanh địa ngục là sao? Là họ cảm giác giống như vừa giật mình thức dậy vậy đó, nhìn quanh nghe cái mùi tanh hôi thối và cái nhiệt độ mấy ngàn độ nó nóng phà vô mặt. Và toàn thân đau nhức bởi vì có hàng trăm cái thằng đầu trâu mặt ngựa nó chọt, nó đâm vô người mình đó. Nó hành hạ mình trong chỗ nhiệt độ mấy ngàn độ, trong sức nóng mấy ngàn độ và mùi máu, mùi phân người. Máu và phân người và tiếng gào thét, la hét của hàng triệu tội nhân trong đó. Kể thì bị cưa cắt, tủng xẻo, móc mắt, mổ bụng, kể thì bị nhúng trong vạc dầu.

Mà có những địa ngục Đức Phật Ngài dạy 100 năm nó mới mở cửa 1 lần, có nghĩa là quanh năm như vậy là nó chỉ có ánh lửa đốt nung mình thôi giống như mình ở trong lò rèn vậy đó. Cứ 100 năm như vậy có cánh cửa phía đông mở ra thì nguyên đám người ta thấy có ánh sáng, thấy có chút gió lọt vô, người ta mừng lắm, kéo nguyên đám chạy tới, chạy tới cánh cửa hướng đông thì cánh cửa đóng lại. Họ quay trở lại thấy cánh cửa hướng tây mở, có gió lùa vô họ mừng lắm, họ chạy riết về bên hướng tây, họ chạy về bên hướng tây tới nơi thì cửa nó đóng lại và cứ như vậy. Lâu lâu cứ 100 năm như vậy nó mở 1 lần như vậy để cho giống như là cho họ xả hơi vậy đó.

17:00

Còn tại sao kêu địa ngục A Tỳ? A Tỳ là từ tiếng Phạn AVĪCI có nghĩa là không có kẽ hở, không có gián đoạn thì gọi là AVĪCI.

Không kẽ hở, không gián đoạn là sao? Tức là chúng sanh ở dưới đây nó đông đến mức mà người này với người kia vai chạm vai, mình chạm mình không có kẽ hở. Thứ 2 không gián đoạn ở đây có nghĩa là tất cả hình phạt ở dưới không có gián đoạn. Nó cháy liên tục, mình bị đâm chém liên tục, mình bị nhúng dầu liên tục, coi như là hề mình bị cái khổ hình nào khổ hình đó kéo dài liên tục. Nó chỉ có gián đoạn trong 1 trường hợp duy nhất thôi, đó là những sự kiện đặc biệt trong đời vị Chánh Đẳng Chánh Giác. Có nghĩa khi Ngài Đản Sanh, Thành Đạo, Chuyển Pháp Luân, Niết Bàn thì những khi đó lửa dưới địa ngục mới tắt, tắt trong tích tắc thôi không có nhiều.

Trong thời gian 1 ngàn tỷ vũ trụ rung động thì ở dưới kia tạm thời nó tắt, mà tắt chút xíu thôi rồi bắt đầu nó cháy lại. Mà các vị biết bao lâu vị Chánh Đẳng Giác ra đời? Thế là địa ngục này được gọi là địa ngục vô gián, không kẽ hở mà cũng không có gián đoạn. Không kẽ hở là giữa tội nhân này với tội nhân kia, còn không gián đoạn là các khổ hình, các nỗi đau hành hạ, đọa đày nó không có gián đoạn.

Có lọt xuống đó rồi mình mới thấy Khổ để nó như thế nào mặc dù khổ nó có 3 cỡ. 1) Là sự có mặt của cái khó chịu. 2) Là sự vắng mặt của cái dễ chịu. 3) Là tánh lệ thuộc các điều kiện có mặt. Thì đó gọi là 3 cái khổ.

Thông thường chúng sanh hạ căn hạ trí người ta chỉ sợ cái khổ 1 thôi tức là chỉ sợ cái gì khó chịu thôi. Còn 2 loại khổ sau người ta không thấy, đó là cái khổ tê nhạt, cái khổ hụt hẫng. Hụt hẫng là sao? Hụt hẫng có nghĩa là có được cái vui rồi nó mất. Còn khổ tê nhạt là mọi thứ ở đời này đều lệ thuộc vào duyên mà có, không có cái gì tồn tại độc lập mà lại ngẫu nhiên mà có. Không phải, mọi thứ đều do duyên. Và cái gọi là thứ này loại kia cái nợ toàn là lấp ráp nên trong tự điển của Phật giáo truyền thông không hề có chữ một là bởi vì trên đời này không có gì gọi là một hết, tất cả đều là sự tổng hợp hết.

Cho nên hành giả ở đây thấy rõ 4 đế là gì, thấy như vậy đó cho nên, khi mà thấy cái khổ đến mức kinh dị thì hành giả mới coi nó là đồng phân người, coi nó là con rắn độc. Thấy như vậy rồi người ta mới không còn thích cái này cái kia nữa. Hôm bữa tôi có dùng hình ảnh 1 người bị ung thư kỳ cuối, họ không còn hứng thú với chuyện quần là áo lụa, ăn ngon mặc đẹp, du lịch hưởng thụ, nhìn ngắm thưởng thức.

Hết rồi hết rồi

Đã qua mùa xuân

Đã qua mùa xuân

Đã qua mùa âm ái

Bầy sếu đã sang sông

Đó là tâm trạng của hành giả, bầy sếu đã sang sông.

Thứ 1 Chánh Kiến là trí về 4 đế là vậy đó, thấy mọi hiện hữu là khổ và đam mê cái gì cũng là đam mê trong khổ. Và quý vị tưởng tượng nó ngọt cỡ nào đi nữa thì lát nữa đây, lát nữa đây có nghĩa là năm sau, 10 năm sau, 20 năm sau hoặc kiếp sau, lát nữa đây thì mình không biết đi về đâu mà căn bản đó thì đọa lạc khả năng lớn hơn là siêu thoát. Thấy khổ để như vậy mới trừ được tập. Thì hành trình thấy khổ trừ tập hành trình đó được gọi là đạo đế.

Thứ 2 của Chánh Kiến là gì? Đó là trí nhận thức về tam tướng của 5 uẩn. Có nghĩa là hành giả thấy rằng hạnh phúc có là do đau khổ vắng mặt, đau khổ có là vì hạnh phúc vắng mặt. Thiện vắng mặt mới có ác, ác vắng mặt mới có thiện. Coi như thiện ác buồn vui nối nhau sanh diệt để mà có mặt.

Thì hành giả thấy như vậy gọi là quán tam tướng trong 5 uẩn. Thứ 2 là trí nghiệp báo. Trí nghiệp báo hành giả thấy rằng ở đâu có chủ ý thì ở đó là nghiệp, chỉ trừ A La Hán. Tất cả chúng sanh tồn tại, làm việc lớn bé đều có chủ ý hết, từ Pali gọi là cetana, người VN kêu là đắc ý nhưng thật ra sẵn ở đây tôi nói luôn, cái đó là nói tâm bậy.

21:33

Bởi vì manasikāra mới là đắc ý, nhớ nha, nhiều người hiểu lộn. Còn cetana là tâm sở tư, nhưng ở đây manasikāra tôi dịch là cố ý chứ còn dịch tác ý nghe nó kỳ dữ lắm, ngoài đời họ nghe họ khùng đó. Manasikāra là sự cố ý, còn cetana là chủ ý. Không biết người VN mình ở trong room này có hiểu được 2 chữ này không ta? Theo trong A Tỳ Đàm cố ý là sao? Cố ý là tôi làm cái việc đó không phải do ngẫu nhiên, tôi cố ý tôi dúi cái lỗ đó, thì đó là cố ý, chứ không phải ngẫu nhiên tôi tạo ra cái lỗ đó. Cái lỗ đó được tôi tạo tôi thực hiện trong sự cố ý, trong sự chăm chú rõ ràng thì đó gọi là cố ý. Còn chủ ý là gì? Chủ ý có nghĩa là tôi dúi cái lỗ đó để làm gì? Mục đích tôi dúi cái lỗ đó để làm cái gì? Thì cái đó gọi là chủ ý cetana. Còn cố ý đây nghĩa là cái lỗ đó được tôi thực hiện 1 cách chăm chú, nghiêm túc không phải ngẫu nhiên tình cờ mà tôi tạo ra cái lỗ đó. Các vị có nghe kịp không ta? Nhớ nha!

22:55

Còn nếu thèm quá, thèm cái chữ tác ý quá thì hãy nhớ rằng chữ đó là dịch từ chữ manasikāra, kara là làm, đó là dịch kiểu nhà què đó, làm là tác đó. Manasikāra là tác ý. Mà cứ nói lộn hoài à, cứ nói, ủa làm gọi là cái gì? Cetana, chetana là tác ý, không phải. Tác ý là manasikāra, là sự cố ý. Đó là chuyện thứ 1.

Chuyện thứ 2 sẵn ở đây tôi nói luôn huých toẹt luôn. Cái ngày tôi rời VN là ngày 8/11/1998, cách đây 20 năm. Mà tôi ở VN tôi làm thầy chùa, tôi đắp cái y sadi là ngày mùng 8/2/1980 và tôi được biết là trước đó nữa, trước đó nữa là đã có đông đảo chư Tăng chứ không phải đợi 1 mình tôi là VN mới có Nam Tông. Ấy vậy mà có bao nhiêu thể hệ đọc trật lất mà chớ ai thèm sửa, đó là bài kinh Bồ Cáo Kinh Tam Bảo. Có câu đại đức Ananda tụng kinh Paritta cả đêm trọn đủ 3 canh trong 3 vòng thành Xá Vệ. Thì chữ Xá Vệ là lộn. Xá Vệ là Savatthi, còn cái thành Ngài A Nan Ngài tụng kinh Paritta là thành Vesali. Mà cứ đê nhau hết đời này qua thế hệ khác và cứ cái chỗ đó là Ngài Ananda tụng kinh Paritta cả đêm trọn đủ 3 canh cả 3 vòng thành Xá Vệ. Mà chớ ai thèm sửa chỗ Vesali chứ sao Xá Vệ được. Mà cứ đời trước đọc làm sao đời sau đọc như vậy. Nhớ nha!

Cho nên sẵn ở đây tôi nói luôn, là không phải đi hoài thành lồi mòn, xưa bầy nay làm, nhưng mà mình nói theo kiểu của cộng sản đó là kế thừa có phê phán, nha. Có nghĩa mình thừa tiếp di sản của tiền nhân nhưng mình cũng xét lại trong di sản ấy có cái gì cần chỉnh trang sửa đổi hay không, chứ không phải cái gì của ông nội để lại mình cũng để nguyên thì nó kỳ dữ lắm nha. Nói tới đồ của ông nội để lại tôi coi có cần giữ trong nhà hay không. Giờ nội để lại toàn thùng mùng rách rưới thì cái đó chắc tôi cho nó lên đường. Ông nội để lại châu báu vàng bạc tiền của nhà đất thì tôi giữ chứ còn mấy cái quần rách áo rách thì có lẽ tôi cũng tìm cách tôi tống đi nha. Chứ không phải của ông nội để lại là cái gì tôi cũng bỏ trên đầu tôi thờ hết.

Trở lại về định nghĩa Chánh Kiến:

- 1 là trí về 4 đế
- 2 là trí về tam tướng
- 3 là trí về nhân quả, hiểu rằng ở đâu có chủ ý thiện ác thì ở đó là nghiệp thiện ác, mà đã là nghiệp thiện ác thì:

Cho dù bay vút lên trời

Cho dù đáy biển trồn thời được đâu

Cho dù núi thẳm hang sâu

Không nơi nào ...thoát quả sầu đã gieo.

Một khi nghiệp mà mình đã có chủ ý thiện ác rồi thì nó đã thành nghiệp. Mà nó đã thành nghiệp rồi thì tam thiên đại thiên vũ trụ ta bà thế giới không nơi nào mình trốn lánh được cái nghiệp. Vì sao? Vì vốn dĩ nó gắn liền với mình. Không ai có thể nhảy ra khỏi cái bóng của mình hết. Nghiệp thiện nghiệp ác là những cái mà nó phải mang đi suốt dòng sanh tử cho đến bao giờ nó hết còn sức mạnh tỏa nghiệp, 2 là cho đến bao giờ ta chứng quả Niết Bàn thì thôi.

Mọi chủ ý lớn bé trong lúc ta nói làm suy tư thì để lại 1 hậu quả nhất định nhiều khổ hay vui thì cái đó tính sau, nhưng mà cứ nhớ mỗi khoảnh khắc làm việc nói năng suy tư mà có 1 tí ti chủ ý thì đây chính là nghiệp.

Thì cái biết này được gọi là Chánh Kiến.

Đồng thời hành giả, người Phật tử cũng biết thêm cái này mới quan trọng. Không có ai tạo nghiệp mà chỉ có 5 uẩn tạo nghiệp, chỉ có danh sắc tạo nghiệp, chứ ở đây không có ông A bà B nào tạo nghiệp. Nhớ nha!

Hôm nay mình làm nghiệp này nghiệp kia thì cái nghiệp thiện nghiệp ác đó nó sẽ tạo ra tâm đầu thai để mai này khi đủ duyên thì tâm đầu thai đó nó đưa mình đi tái sanh làm con trâu, con heo, ông vua, bà chúa, ông hoàng bà chúa gì đó. Nhưng cái người đó không phải là người đã tạo nghiệp cũ ngày xưa nha.

Vd như bây giờ tôi là Lê Văn Tèo thì tôi tạo nghiệp thiện nào đó ở 1 kiếp nào đó. Ngay lúc tôi tạo là tôi đã kín đáo gầy dựng 1 cái tâm đầu thai về cõi lành rồi, khi nó chưa trở thì không thể nói nó nằm ở đâu. Mình tạm vd thôi. Vd như cái cây xoài trong thời gian nó chưa ra trái thì mình biết cái trái nó nằm ở đâu? Rồi mai này khi mà đủ duyên thì tự nhiên cái trái nó xì ra thôi.

Chứ bây giờ quý vị đặt vấn đề quý vị hỏi vậy chứ nếu 1 năm nữa cây xoài có trái, vậy thì trái nằm ở đâu? Thì tôi nghĩ có lẽ cũng hơi khó nha.

Ở đây chúng ta có thể hiểu nôm na như vậy. Cái hiểu nghiệp báo phải hiểu như vậy mới là hiểu Chánh Kiến. Còn hiểu nghiệp báo theo kiểu ngoại đạo là sao?

Là TÔI là nghiệp thiện ác, mai một TÔI là người hưởng được cái này cái kia. Mai một TÔI chết TÔI đầu thai qua 1 kiếp khác, TÔI hưởng quả lành chịu quả khổ mà đời này TÔI đã gieo. Thì cái đó là hiểu nghiệp báo theo kiểu thường kiến.

Còn hiểu theo kiểu Phật giáo mình là sao? Đúng, có thiện có ác, đúng. Nhưng mà ở đây hoàn toàn vô ngã không có thằng Tèo thằng Tý nào hết mà ở đây 12 xứ, 18 giới, 5 uẩn, 6 căn này nè nó tạo nghiệp. Thì cái nghiệp đó nó sẽ tạo ra cái tâm đầu thai, thì tâm đầu thai đó nó mới xuất hiện ở đâu thì ở đó bèn có 1 chúng sinh. Chỉ đơn giản vậy thôi, nhớ nha!

II. Chánh Tư Duy

Chánh tư duy gồm có 3: Ly dục tư duy, vô sân tư duy và bất hại tư duy

1. Ly dục tư duy có nghĩa là, cái này tôi nói nhanh bữa hôm tôi có giải thích ồi, suy nghĩ nhằm chán lia xa niềm đam mê trong dục.

Ở đây tôi cũng phải nói luôn, không thích trong dục chưa hẳn là ly dục mà ly dục là sự cố ý chán sợ dục trần. Các vị làm ơn nhớ dùm cái này.

Bây giờ tôi hỏi các vị là tôi đang gầy lộn, tôi đang chửi lộn, tôi đang chém lộn thì lúc đó tôi không có thích cái gì hết trơn. Hoặc lúc đó tôi đang ngủ, tôi đang nằm ngủ tôi đâu có thích, tôi đâu có đam mê sắc, thanh, khí, vị, xúc gì đâu. Tôi đang ngủ mà. Trong trường hợp đó không gọi là sự Giác Nguyên, sự Toại Khanh đang ly dục nha, không có được. Mà ly dục ở đây là khi nào tôi hoàn toàn tỉnh táo, tôi có 1 cái nhìn nhằm chán đối với 5 dục thì cái đó mới gọi là ly dục tư duy.

Vd bây giờ tôi hồi nhỏ tôi không biết uống rượu, lớn lên tôi bị bệnh gan, tôi bị bệnh bao tử, tôi bị tùm lum bệnh hết mà nó kỵ rượu tôi không uống nữa, uống vô tôi sợ chết. Thì cái không uống đó đâu có gọi là ly dục, mà khi nào tôi khoái uống, nghiện uống mà bây giờ vì lý do Phật pháp mà tôi không uống nữa, rừ quá trời rừ luôn, có xe đưa đón, có mỹ nhân chào mời nhưng tôi dứt khoát lắc đầu khoát tay. Đây, cái đó mới gọi là ly dục. Nhớ nha, quý vị nhớ dùm cái đó. Chứ còn nói rằng không thích thì gọi là ly dục thì tôi không đồng ý.

Một đứa bé nó còn nằm nôi, nó đang bú bình, nó đang nằm ngửa, nó chưa biết lật thì làm sao gọi là ly dục được. Bởi vì lúc đó nó chỉ thích bình sữa, thêm cái nữa nó thích chút ít cảm giác hôn hít sờ chạm của mẹ, của dì nó thôi chứ nó đâu có biết cái gì là sắc, thanh, khí, vị, xúc theo kiểu khái niệm của người lớn nha. Vậy nên chúng ta không thể nào nói đứa bé ly dục được.

Một người đang nằm ngủ không phải là ly dục, 1 người đang sân si nóng nảy không gọi là ly dục, 1 người không có nhu cầu hoặc chưa từng làm quen với những cái trò hưởng thụ đó thì không gọi là ly dục. Mà ly dục là sự chủ ý 1 cách tỉnh táo, 1 cách có lý do rằng tại sao mình không thích cái đó, đó mới là ly dục. Đó gọi là ly dục tư duy.

2. Vô sân tư duy

Vô sân tư duy có nghĩa là không có bất mãn bất cứ 1 cái gì trong đời này mới gọi là vô sân. Chữ sân không phải hiểu theo cái nghĩa căm thù ghét vậy không phải, hiểu như vậy thì nghèo lắm. Bởi vì trong A Tỳ Đàm có nói rõ sân có 4: sân, tật, lận, nói.

Sân ở đây nghĩa là sự bất mãn đối với trần cảnh. Bất mãn ở đây nó gồm có giận nê, sợ nê – cũng đều là sân hết, ghen tuông, tiếc của, bủn xỉn, hối hận chuyện cũ, ray rứt đều là sân hết. Nói chung là sự khó chịu của tâm thức gọi là sân, còn nói cách dễ hình dung nhất là bất mãn, có nghĩa là trạng thái bất mãn của tâm được gọi là sân. Khi mà người không còn thứ thích trong 5 trần nữa thì dứt khoát người đó không còn bất mãn trong cái gì nữa hết.

33:45

Tôi xin đem cái mạng mình ra bảo đảm thế này. Khi không thích trong dục thì người ấy cũng không còn thích, không còn bất mãn. Bằng chứng là ở trên cõi Phạm Thiên từ sơ thiên trở lên người ta hoàn toàn không còn hưởng dục cho nên trên cõi Phạm Thiên tạm thời trong suốt thời gian mấy chục đại kiếp, 1 ngàn đại kiếp gì đó tôi không cần biết, tôi chỉ biết là trong suốt thời gian ở trên cõi Phạm Thiên thì người ta không thích trong 5 dục do đó trên cõi Phạm Thiên thấp nhất cũng không có tâm sân.

Chưa hết còn 1 cái nữa, mai kia đắc A Na Hàm thì chấm dứt dục ái và sân không còn thích trong 5 dục nữa thì vị ấy cũng không còn sân. Chưa hết, còn cái chứng minh nữa, đó là vị Tu Đà Hàm. Vị Tu Đà Hàm khi nhìn thấy được 4 đế lần thứ 2, lần một là Tu Đà Hoàn, lần hai là Tu Đà Hàm, khi mà anh thấy được Niết Bàn lần 2, thấy được 4 đế lần thứ 2 thì họ giảm nhẹ được dục ái và sân.

Như vậy rõ ràng dục ái và sân nó là 1 cặp, có thích mới có bất mãn, nhớ nha. Cho nên có dục tư duy mới có sân tư duy, còn chánh tư duy là ly dục tư duy cho nên nó mới dẫn đến vô sân tư duy. Phải hiểu sâu cái này. Ở đâu có thích thì ở đó có ghét, ở đâu có đam mê thì ở đó có bất mãn, đây là cái luật của vũ trụ muôn đời, 3 đời 10 phương vĩnh viễn thiên thu trường cửu hằng tại là quy luật này nha. Thích, đam mê trong dục thì dứt khoát có bất mãn. Cho nên thích càng nhiều thì cơ hội bất mãn càng lớn.

Không có đam mê trong 5 dục thì gọi là ly dục tư duy, không có đây là chủ ý. Chủ ý xa lánh 5 dục, chán sợ 1 cách có chủ ý trong 5 dục thì đó gọi là ly dục tư duy. Không còn 1 chút bất mãn nào đối với 5 dục 1 cách cố ý, 1 cách có chủ ý thì đó gọi là vô sân tư duy.

Tôi nhắc lại lần nữa, sân đây là hờn giận, ghen tuông, bủn xỉn, nuôi tiếc, ray rứt, áy náy, sợ hãi. Làm ơn ghi cho đủ cái này nha. Đó gọi là sân.

3. Còn bất hại tư duy là sao?

Bất hại tư duy là vị ấy 1 cách cố ý intentionally tránh xa sự tấn công nhiều hại đập phá, đập đổ gây sự tan nát, sụp đổ đối với người và vật thì đó gọi là bất hại tư duy AVIHIMSĀ.

Cái này phải định nghĩa rộng. Là vị ấy không đủ nhẫn tâm để tàn phá, đập đổ, hủy diệt, thiêu hủy người hay vật thì đó gọi là bất hại tư duy.

Có hiểu cái này thì bà con mới không thấy lạ là tại sao các vị Tỳ Kheo được cấm không cho đào đất, không cho đốn cây nhỏ cỏ. Chưa hết, các vị vào trong Trung Bộ kinh, các vị xem kiếm dùm tôi bài kinh này nè, kinh Ghatikara. (37.00)

Nói rằng 1 người hết tâm sân, đó là vị A Na Hàm, thì vị đó không có khả năng đào đất, đốn cây như người bình thường thừa quý vị. Tại vị đó không còn dục ái tại vị ấy không còn sân. Khi vị ấy không còn sân thì vị ấy không có khả năng nhiều hại, tàn phá, đập đổ. Dễ sợ như vậy, mình hiểu thêm chỗ này mình mới thấy quả vị Thánh nhân đáng kính dường nào.

Cho nên đời Phật Ca Diếp, Ngài có 1 người thiện nam xuất sắc, đắc A Na Hàm rồi, lẽ ra bỏ hết đi tu nhưng vì còn cha mẹ già, bây giờ mình đi tu rồi thì chăm sóc cũng khó khăn, cho nên vị này đành ở lại trong hình thức cư sĩ nuôi cha mẹ già mù lòa. Vị này có 1 cái nghề duy nhất mà được xem là lương thiện, an toàn nhất, thích hợp nhất cho 1 vị Thánh, đó là vị này làm nghề gốm, nắn nồi đất đó. Chánh tư duy là sao?

- Là ly dục tư duy. Vì sao đam mê ham muốn trong 5 dục?

- Vô sân tư duy là không còn bất mãn, bức bối đối với 5 dục, đối với cuộc đời, đối với chúng sinh, đối với thế giới vũ trụ.

- Bất hại tư duy là vị này không còn đủ cam tâm, nhẫn tâm, tàn nhẫn để mà làm cái chuyện gọi là tàn phá hủy diệt, đập đổ, sách nhiễu.

Đó gọi là chánh tư duy.

III. Chánh Ngữ

Chánh ngữ ở đây lớn chuyện lắm, tôi đã đi hỏi nhiều đạo tràng lắm. Tôi hỏi chánh ngữ là gì thì các vị giơ tay giơ chân lên nói chánh ngữ là nói lời chân chánh. Có nhiều vị còn nói cầu kỳ rắc rối lắm, diêm dúa, lẻo loẹt sắc sỡ lắm, tôi quên mất rồi. Nhưng mà đại khái là vòng vòng cái niệm không thôi. Muốn chánh tư ngữ là nói lời chân chánh, có vị thì nói là lời chân chánh.

Xin thưa trong A Tỳ Đàm xác nhận rằng vào khoảnh khắc đắc đạo chỉ có 1 tích tắc là có đủ Bát Chánh Đạo. Thì xin hỏi nếu chánh ngữ mà mình hiểu theo cái nghĩa là nói lời chân chánh thì chết rồi. Trong 1 tích tắc đó thì làm sao có chuyện mà nói lời chân chánh được. Cho nên tôi xin quý vị nghiêm túc ghi nhận điểm này. Có lòng nghi ngờ thì hỏi vị nào quý vị tôn kính tin cậy còn không thì quý vị cứ vậy mà xài nha.

:33

Ngữ nghiệp mạng là 3 tình trạng tâm lý để người ta thực hiện và tránh xa 3 chánh 3 tà. Đó là trong khoảnh khắc đó hành giả có, nói theo trong A Tỳ Đàm cho dễ nói nha. Còn quý vị không học thì cũng hẹn nhau kiếp lai sinh chứ bây giờ không học rồi bắt tôi phải chạy theo những người không học thì chết tôi rồi.

Thì theo trong A Tỳ Đàm, 1 cái tâm được gọi là tâm thiện nó phải có 25 tâm sở, mà tâm sở ở đây gọi là tâm sở tịnh hảo đó 25. Mỗi tâm sở như vậy nó có 1 đặc điểm, 1 tính chất riêng để nhằm đối phó với 1 thứ phiền não nào đó, không biết trong room có nghe kịp không? Mỗi tâm thiện như vậy nó có 25 tâm sở tịnh hảo đi cùng. Mỗi tâm sở như vậy nó có tác dụng là đối phó 1 phiền não nào đó. Cho nên khía cạnh đối phó đó được gọi là thiện.

Vd như bây giờ quý vị là người con chí hiếu, thì ngay trong chuyện quý vị thương kính và nhớ ơn cha mẹ, chỉ bao nhiêu đó thôi, ngay trong chuyện thương kính và nhớ ơn cha mẹ thì nó bao gồm biết bao nhiêu thứ trong đó. Là gì ta? Là không thể nào mà nói cho cha mẹ buồn, cha mẹ giận, không thể nào làm cho cha mẹ sợ hãi, đau đớn, không thể nào cam tâm làm cha mẹ đối lạnh, không thể nào cam tâm nhìn cha mẹ chảy máu, đổ lệ. Các vị nghe kịp không?

Chỉ riêng cái chuyện thương mẹ thương cha thôi thì trong đó nó bao gồm nhiều khía cạnh lắm. Không nhớ thấy mẹ khóc, không nhớ thấy cha chảy máu, không nhớ thấy cha mẹ mất ngủ vì mình, không nhớ thấy cha mẹ đau khổ nhục nhã mất sĩ diện trước thiên hạ vì mình. Tất cả những cái đó là nó đi ra từ 1 chuyện thôi đó là thương kính cha mẹ, có hiếu hoặc là nói gọn còn 1 chữ HIẾU thôi. Vì chữ hiếu mà chúng ta có 1 đồng không luôn, không muốn cha mẹ thế này, không muốn cha mẹ thế kia. Trong room có hiểu không ta?

Cho nên Bát Chánh Đạo y chang như vậy, Bát Chánh Đạo thật ra là chỉ là 1 trạng thái tâm vô tham, vô sân và vô si thôi. Nhưng mà mình chia ra thành 8 để cho người ta dễ hình dung, dễ hình dung cái gì? TAM HỌC, TAM NGHIỆP, 37 PHẨM BỒ ĐỀ. Nhớ nha!

Dễ hình dung tam học là sao?

- Là Chánh Kiến, Chánh Tư Duy là thuộc về Tuệ.
- Chánh ngữ, Chánh Nghiệp, Chánh Mạng thuộc về Giới
- Còn lại là định: Chánh Tinh Tấn, Chánh Niệm, Chánh Định

Thì 3 cái này cộng lại là Giới, Định, Tuệ. Quý vị nghe kịp chưa?

Bát Chánh Đạo còn 1 cách hiểu nữa, nhiều lắm, nó còn 1 cách hiểu nữa. Đó là tam nghiệp, tu tam nghiệp. Có nghĩa là ở đây mình thấy chánh ngữ nó thuộc về khẩu nghiệp, chánh mạng và chánh nghiệp nó thuộc về thân nghiệp còn lại là ý nghiệp. Cái vị nghe kịp không? Có nghĩa là mình kiểm soát tam nghiệp không để cho tham sân si nó chen vào tam nghiệp, nó tác động, ảnh hưởng lên tam nghiệp của mình, thì đó là Bát Chánh Đạo.

Cho nên ở đây mình hiểu chánh ngữ, chánh nghiệp hiểu theo kiểu nhà nghèo là chết rồi. Chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng ở đây nó chỉ là thành tố tâm lý để người ta làm 3 chánh mà né 3 cái tà. Là sao ta? Tức là đó là những yếu tố tâm lý để người ta không nói lời tầm bậy, không làm chuyện

tâm bậy và không nuôi mạng bằng phương kế sinh nhai tâm bậy. 3 yếu tố tâm lý đó được gọi là chánh ngữ, chánh nghiệp, chánh mạng.

Tôi năn nỉ quý vị đừng có theo lối xưa đường cũ. Hồi đó giờ hỏi chánh ngữ là gì mình cứ nói chánh ngữ là nói lời chân chánh là chết rồi nha. Mặc dù lúc bình thường trong đời sống thường ngày đúng. Mình nói phải tu chánh ngữ chứ, bởi vì tu chánh ngữ là nó giúp cho mình không có nói dối, nói đâm thọc, nói độc ác, nói phiếm luận vô ích. Cái đó là đúng đó. Nhưng mà trong 1 trường hợp đặc biệt chẳng hạn như nói là trong 1 sát na độc đạo có đủ Bát Chánh Đạo thì mình phải hiểu chữ Bát Chánh Đạo ở đây nó là yếu tố tâm lý thôi quý vị.

Và ở đây chánh ngữ chánh nghiệp chánh mạng có 2 định nghĩa nha.

Chánh ngữ có 2 định nghĩa:

- Một là chủ ý lìa xa 4 khẩu ác nghiệp.
- Chủ ý lìa xa những đề tài không dẫn đến 10 chánh đạo: Bát Chánh Đạo, chánh trí, chánh giải thoát.

Bữa nay học cái này để mai mốt có đi đâu quanh Miến Điện, Tích Lan nghe người ta giải thích mình không có tá hỏa. Tôi sợ nhất là thiện kiến đa khoái có nghĩa là biết ít quá gặp cái gì cũng thấy lạ. Thấy lạ là cũng còn thương mà cái này mới là ghê nè. Biết ít quá cho nên lấy cái biết của mình làm khuôn vàng thước ngọc, làm tiêu chuẩn, làm thước đo để đánh giá toàn vũ trụ. Ai nói cái gì mà không đúng như tôi biết thì người đó nói trật, nói sai. Quý vị nghe kịp không? Không ít người bị cái bệnh nan y này, lấy cái biết nghèo túng của mình làm thước đo vũ trụ. Có nghĩa là ai nói cái gì nói ngoài cái tầm biết của mình thì là tâm bậy. Nhớ nha, cái đó rất là quan trọng.

Cho nên ở đây nhớ chánh ngữ có 2 nghĩa. Một là chủ ý lìa xa 4 khẩu ác nghiệp là nói dối, nói lời đâm thọc, nói độc ác và nói phiếm luận nói tào lao. Hai là chủ ý lìa xa những đề tài không dẫn đến 10 chánh đạo. 10 chánh đạo là gì? 10 chánh đạo là Bát Chánh Đạo + chánh trí và chánh giải thoát có nghĩa là đạo quả và trí phản kháng thì được gọi là đạo quả là chánh giải thoát còn trí phản kháng gọi là chánh trí. Nhớ nha! Các vị nhớ dùm cái này.

Mà trí phản kháng trong room còn nhớ không ta? Trí phản kháng, khán này không có “g”, khán này là nhìn đó, giống như khán giả vậy đó. Phản khán là nhìn lại. Có nghĩa là mỗi tầng thánh như vậy đặc xong thì vị Thánh đó nhìn lại, nhìn lại cái gì? Đặc xong là cái chuyện tự nhiên vị đó nhìn lại coi phiền não mình đã diệt là phiền não gì, phiền não còn sót là phiền não gì? Niết Bàn mình đã chứng nó ra sao? Phản khán đạo, phản khán quả, phản khán Niết Bàn, phản khán phiền não đã diệt, phản khán phiền não dư sót.

Phản khán đạo là nhìn lại tầng Thánh đạo mình đã đắc, phản khán quả là nhìn lại tầng Thánh quả mình đã đắc, phản khán Niết Bàn là nhìn lại Niết Bàn mình đã đắc.

Rồi như vậy thì chánh ngữ có 2 nghĩa nha, phải học cái đó.

IV. Chánh Nghiệp

Chánh nghiệp ở đây mình cứ nói là hành động chân chánh là cũng chết rồi là bởi vì nếu định nghĩa chánh nghiệp là hành động chân chánh thì hỏi trong 1 tích tắc người ta đắc đạo thì hành động chân chánh nó nằm ở chỗ nào?

Cho nên ở đây sẵn tôi dùng vd thế này. Quý vị hiểu nước có nghĩa là chất lỏng, nước là cái mình dùng để giải khát, để tắm rửa, để giặt giũ, nước mà nó làm cho ướt cái này ướt cái kia thì nước mà dạng chất lỏng để uống, để giải khát để giặt giũ. Thì hiểu chữ nước với định nghĩa nghèo như vậy thì làm sao mình có thể chấp nhận được trong không khí có nước thừa quý vị. Trong room nghe kịp không? Nếu nước mình hiểu theo nghĩa là water, hiểu theo nghĩa là chất liquid, chất lỏng nào đó là chết. Hiểu như vậy thì làm sao mình có thể hình dung được là trong từng hơi thở của mình có nước. Bởi vì nước là cái gì đó uống được mà, uống được giải khát, giặt giũ. Mà không, nước nếu mình hiểu theo kiểu H₂O thì ở đâu cũng có nước hết, trong room nghe kịp không ta?

Nhớ nha, nước mình hiểu theo kiểu nghèo quá thì chỗ có chỗ không. Nhưng nếu mình hiểu theo nghĩa rót ráo H₂O thì ở đâu cũng có nước hết trơn. Ở đây cũng vậy, nhớ nha!

Bát Chánh Đạo mà hiểu theo kiểu nhà nghèo đó, chánh ngữ là nói lời chân chánh là quá sức nghèo, chánh nghiệp là hành động chân chánh, chánh mạng là nuôi mạng chân chánh là chết rồi. Nếu 3 cái

chánh này mà hiểu theo cái nghĩa đó là chết rồi. Hiểu theo 3 cái nghĩa đó thì làm sao mà 1 sát na mà nó có đủ 3 ông thầy này được.

Cũng giống như tôi vừa vd, nước mình hiểu theo nghĩa chất lỏng là chết rồi. Nước mà mình hiểu theo cái nghĩa là cái mình có thể uống được, có thể giặt giũ, có thể tắm rửa được với nó thì nước hiểu theo nghĩa này là chết rồi. Cho nên tùy chỗ mà mình hiểu nước là cái gì. Làm ơn trong room nhớ dùm cái này.

Bát Chánh Đạo cũng vậy, không phải lúc nào mình cũng hiểu theo cái nghĩa chánh ngữ là nói lời chân chánh, chánh nghiệp là hành động chân chánh, chánh mạng là nuôi mạng chân chánh là chết rồi nha. Cái này cực kỳ quan trọng nha.

Cho nên tôi dành thời giờ rất nhiều để nói về mấy cái cảnh này nè.

Chánh nghiệp là hành động chân chánh, có nghĩa là tất cả những gì thuộc về thân nghiệp cần đến yếu tố tâm lý gì thì yếu tố tâm lý ấy được gọi là chánh nghiệp.

V. Chánh mạng

Chánh mạng là nuôi mạng chân chánh.

Ba cái này trong A Tỳ Đàm nó không phải là tâm sở, nó là ngữ, nghiệp, mạng đó. Thì đó là 3 yếu tố tâm lý thôi để mình không có nuôi mạng 1 cách tào lao, nuôi mạng 1 cách hại mình hại người. Mình sống bằng cách lấy máu và lấy lệ của người khác là không được. Mình kiếm tiền, mình kiếm sống, mình nuôi dưỡng vợ con gia đình bằng nỗi khổ niềm đau của người khác thì cái đó là tà mạng nha.

VI. Chánh tinh tấn

Chánh tinh tấn là sự nỗ lực lánh ác hành thiện thì gọi là chánh tinh tấn. Đứng ra thì nói chánh tinh tấn là tứ chánh cần đó mà tôi làm biếng quá làm biếng rồi. Đang giảng chánh tinh tấn mà tôi nói tôi làm biếng mới ghê chứ. Chánh tinh tấn là nỗ lực lánh ác hành thiện thì gọi là chánh tinh tấn.

Còn chánh niệm là khả năng ghi nhớ chính xác mọi thứ đang xảy ra trong thân tâm khi mình đang tu tập Tứ Niệm Xứ. Nhớ nha! Chánh niệm là khả năng ghi nhận kịp thời cái hiện tại đang diễn ra, đang tồn tại, thì khả năng ghi nhận kịp thời ấy được gọi là chánh niệm.

Sẵn đây tôi cũng nói luôn, là không phải lúc nào cũng được gọi là chánh niệm, mặc dù tâm sở niệm thì có nhiều trường hợp để nó có mặt lắm. Nhưng mà để được gọi là sammāsati. thì nó chỉ có trong trường hợp mình dùng nó để mình tu tập đó nhất là tu tập niệm xứ thì mới được gọi là chánh niệm. Chứ còn cái anh ăn trộm ảnh đang mở khóa ảnh vẫn xài tâm sở niệm như thường, ảnh vẫn xài tâm thiện như thường. 54:55

Sẵn ở đây trong room tôi nói luôn, cái này gây sốc dữ lắm mà không nói không được. Nhiều người cứ tưởng tâm thiện là cái tâm mình dùng khi mình thực hiện việc lành. Xin thưa, có 2 trường hợp ta phải dùng đến tâm thiện (tâm khéo) – thiện ở đây là khéo chứ không phải thiện mang ý nghĩa đạo đức, không có nha, mang nghĩa kỹ thuật thiện là khéo.

Có 2 trường hợp phải dùng đến tâm thiện:

- Một là khi ta làm việc lành
- Hai là khi ta làm việc khó

Khi làm việc lành hoặc khi làm việc khó thì ta đều phải dùng đến tâm thiện. Tuy nhiên khi làm việc thiện, việc thiện là việc đem lại hạnh phúc cho người khác đó, đem lại lợi ích cho đời này đời sau thì lúc đó tâm thiện nó có đủ hết tất cả những thành tố. Nó có từ, bi, hỷ, xả, trí tuệ tầm lum hết nhưng mà riêng về lúc chúng ta làm việc khó thì có thể nó thiếu, nó thiếu những yếu tố, nó không có đủ 25. Nhưng mà căn bản nó phải có trí, nó phải có niệm, nó phải có định.

Tôi nhắc lại nha, khi làm việc khó là ta phải cần đến trí, đến niệm, đến định. Cái việc tào lao có thể việc mình cạy ổ khóa, mở tủ sắt để ăn trộm đồ của người ta thôi thì nhiều người Phật tử học lơ mơ họ chịu không nổi cái này. Họ nói vô lý, đi ăn trộm sao xài tâm thiện được?

Đúng, cái bắt đầu chủ ý mình đi ăn trộm đó là bất thiện, đúng. Nhưng trong lúc đang thực hiện cái chuyện mở khóa mà nó cực kỳ khó khăn thì cái đầu mình lúc đó xen kẽ, lúc thiện lúc bất thiện. Thiện là gì? Là lúc mình đang tập trung mình, bây giờ tôi kể quý vị tưởng tôi ăn trộm chuyên gia mới chết tôi chứ. Mình phải lắng tai mình nghe lúc mình vặn ổ khóa số, mình nghe âm thanh trong đó cọc, cọc, cọc để mình dò ra cái số mật mã của nó. Đó là niệm, đó là định, và dùng hết kiến thức

3 đời 10 phương của mình về các loại ổ khóa để làm sao mà giải mã được ổ khóa số của két sắt đó. Đó là trí, là niệm, là định.

Nhưng mà bất thiện ở chỗ nào? Bất thiện ở chỗ mình đang làm như vậy mình bắt đầu mình nghĩ đến số tiền lát nữa mình sẽ lấy là mình tham. Mình nghĩ đến cái chuyện mình sẽ xài làm sao khi mình rời khỏi căn nhà này, đó là tham. Mình nghĩ đến chuyện bị phát hiện mình sanh tâm sợ hãi đó là sân. Còn si thì có mặt suốt. Hễ tham ở đâu, sân ở đâu thì có si ở đó. Và nói rốt ráo nhất si chính là trạng thái vô minh trong 4 đế.

Ngay trong 1 thăng ăn trộm nó không biết gì hết nhưng rõ ràng là vì nó không biết 4 đế cho nên nó mới còn thích cái này nó còn ghét cái kia chứ còn người mà hiểu rõ 4 đế rồi thì người đó không có tha thiết làm việc này nhé.

Có nhiều người hỏi tôi:

- Ủa tôi không biết đạo, tôi đâu biết 4 đế gì đâu rồi làm sao mà trách tôi vô minh trong 4 đế được?

- Thì tôi mới trả lời thế này, giống như 1 người không biết chữ rồi họ đi bác sĩ, bác sĩ nói ông về phải ăn thêm cái này cái kia, rau cải bởi vì ông thiếu vitamin C. Anh chàng kia nói tôi đâu biết vitamin C là cái gì làm sao tôi thiếu được? Các vị có hiểu không ta?

Cái anh nhà quê ảnh trả lời thế này tôi không biết vitamin C là cái gì làm sao tôi thiếu được?

Ông bác sĩ ông nói khổ quá, cái chuyện anh biết anh không biết thì nó không quan trọng mà quan trọng nhất là cơ thể ông đang thiếu, nó đang cần cái đó. Ông về ông ăn cam, xoài, ổi, mận cho tôi. Còn cái chuyện ông không biết thì kệ cha ông, tôi chỉ biết là ông thiếu cái đó ông ráng ăn cái đó cho tôi.

Ở đây cũng vậy, 1 người mù tịt về Phật pháp họ không biết 4 đế cho nên họ mới làm cái này cái kia. Cái chuyện họ biết 4 đế hay là không biết 4 đế không quan trọng, cái quan trọng nhất là họ không biết cho nên họ mới có cái thích và ghét.

Nhớ nha! Có 2 trường hợp tâm thiện có mặt. 1 là lúc làm việc thiện và lúc làm việc khó. Và ở đây chắc chắn nảy sinh ra câu hỏi thứ 2. Là ủa nếu mà nói rằng đi ăn trộm mà có tâm thiện như vậy đó thì ăn trộm có phước à? Vì có tâm thiện. Tâm thiện ở đâu thì quả lành ở đó, đúng không?

Bây giờ các vị phải nhớ lại bài học giáo lý căn bản này. Được gọi cái tâm đó là tâm gì nó cho quả gì là nó dựa vào 3 điều kiện sau đây:

- 1) Là tâm đó nương căn nào trong 6 căn
- 2) Là tâm đó biết cảnh nào trong 6 cảnh
- 3) Là tâm đó nó được cấu tạo bởi bao nhiêu tâm sở.

Mà trong trường hợp thăng ăn trộm nó xài tâm thiện thì mình phải dùng đến vấn đề thứ 2 đó là lúc đó cái tâm đó biết cảnh gì? Nó cũng dùng niệm, dùng trí, dùng định nhưng mà thay vì dùng cái đó để bố thí, trí giới, hành Tứ Niệm Xứ, phục vụ hồi hướng chánh pháp, thuyết pháp thì lúc đó mới cho quả lành như mình hiểu. Còn nếu nó dùng định, dùng niệm, dùng tuệ để mở cái ổ khóa thôi, cái cảnh đó không phải là cảnh trong thập thiện, không phải là cảnh trong thiên chỉ, không phải là cảnh trong thiên quán. Có đúng vậy không ta?

Các vị nghe hiểu không? Tức là nó cũng dùng 3 tâm sở này nhưng mà cảnh thì không phải là cảnh thập thiện, không phải là cảnh thiên, không phải là cảnh giúp người.

Còn tôi nè, tôi cũng dùng 3 tâm sở đó nhưng mà tôi dùng để tôi chùi cầu cho đại chúng được sạch sẽ, tôi rửa chén chùi nồi cho đại chúng được sạch sẽ, quét sân hốt rác để cho đại chúng được sạch sẽ. Cũng xài 3 tâm sở đó chứ nhưng mà cái mục đích cái cảnh của tôi là gì? Còn quý vị, quý vị dùng 3 tâm sở đó đi cạy ổ khóa cho nên cái quả làm sao mà giống nhau được quý vị?

Cái quả đó là gì? Thì nó chỉ cho tôi 1 thói quen là kiếp sau sanh ra tôi rất giỏi về khoa học, về vật lý, về máy móc, về cơ khí, về công nghệ, đúng. Nó sẽ để lại thành 1 thói quen, cứ mỗi 1 lần tâm thiện hay tâm ác xuất hiện chắc chắn chúng sẽ để lại 1 thói quen cho đời sau kiếp khác. Trong điều kiện tốt đẹp ta gọi thói quen ấy là năng khiếu. Nếu tôi là quý vị tôi viết nhanh thì tôi đã ghi câu này, câu này rất là quan trọng.

Khi 1 tâm thiện hay tâm ác xuất hiện thì lập tức nó để lại 1 thói quen cho đời sau, thói quen ấy gọi theo A Tỳ Đàm là thường cận y duyên.

Cho nên đồng ý là tôi dùng Niệm, Định, Tuệ để mở ổ khóa, đúng, thì nó không có để phước nhưng mà tôi thiếu nó cũng để lại 1 thói quen cho đời sau, tôi học cơ khí rất giỏi, tôi rất giỏi công nghệ, tôi rất giỏi máy móc. Chỉ vậy thôi. Cho nên thói quen trong chuyện tốt được gọi là năng khiếu.

Có nhiều người chỉ có 8 tuổi 7 tuổi họ làm thơ được, họ biết trật tự câu cú vần điệu. Có người 3-4 chục tuổi mà nói hoài không hiểu, không biết làm sao mà ra 1 câu lục bát.

Tôi nhớ cái ông đó buổi tối ông ngồi ông pha bình trà ông làm thơ, ông nghĩ hoài không ra, ông nghĩ được 1 câu lục thôi.

Đêm nay trăng sáng mộng lung

Rồi ông bí luôn, cái thằng con trong nhà nó chạy ra, ba ba để con phụ 1 câu ba. Cái ông: Hay, thằng này hay, thằng này là con của nhà thơ đây. Cho nên ông để:

Đêm nay trăng sáng mộng lung

Ba ơi ba để cái mừng ở đâu

Thì quý vị biết cái chuyện này nó không phải là chuyện tếu đầu, là chuyện có thiệt.

Tôi nói cái này là dễ bị người ta chém nhưng lỡ nói rồi nói luôn. Các vị vào trong Facebook đó các vị thấy thiên hạ mê làm thơ coi như là mê như điên, nhiều cái tay họ làm thơ mà tôi nhớ hoài, ông Đặng Thế Lữ, Đặng Thế Lữ ông có nói 1 câu thế này, ông nói “thơ là 1 thứ rất dễ làm nhưng mà khó hay”. Nhiều người họ đọc thơ họ khoái và họ muốn cũng để ra mấy câu thơ nhưng mà họ quên nhiều chuyện lắm. Ngoài ý tưởng để làm thơ còn kỹ thuật tu từ và dùng nhiều biện pháp mà cấu tứ lạ.

VD như để tìm cái từ hay, chẳng lẽ giờ đang giảng đạo mà giảng làm thơ thì kỳ quá nhưng mà những cái yếu tố, những điều kiện nhỏ nhỏ để làm nên bài thơ họ không biết. Nhưng mà có người cái chuyện đó họ làm rất là dễ dàng, thì đó gọi là thói quen.

Mình thì mình kêu cái từ cao siêu là năng khiếu, là thiên tài, là thiên bẩm là thiên phú tùm lum, nhưng thật ra theo trong A Tỳ Đàm nó đổ thùng rác hết à. Rác là sao? Rác nghĩa là nó quen. Nó ăn trộm nhiều đời nhưng mà nó xài 3 cái niệm, định và tuệ cho nên đời sau sanh ra trong lĩnh vực đó nó bén hơn thằng khác, chỉ vậy thôi. Tất cả đều là rác.

Và trong cái cõi luân hồi quý vị biết, 1 nhà bác học và 1 thằng nhà quê nó chênh lệch nhau cái khoảng cách nó nhỏ hơn sợi tóc nữa. Vì sao? Là vì chỉ cần thiện nghiệp nó trở rồi thì những thói quen trí tuệ, chánh niệm, thiền định đời trước nó sẽ có cơ hội nó sinh sôi thì chúng ta bèn ra 1 nhân vật lớn. Còn nếu chúng ta thông minh bằng trời nhưng mà sinh ra trong 1 chủng loại như là chó heo mèo vịt hoặc là sanh vô trong 1 gia đình ốm o gầy mòn thiếu sức khỏe, hoặc sanh vô 1 gia đình có vấn đề về tâm thần cùng cả họ thì cái trí thông minh đó xài cũng không được. Nhớ nha!

Cho nên mình phải học để biết và để mình không quá nặng lòng với những cái mà xưa giờ mình vẫn nặng lòng.

VII. Chánh niệm

Hồi này nói rồi, tức là khả năng ghi nhớ lúc đang tu tập thì gọi là chánh niệm.

VIII. Chánh định là sao?

Chánh định cũng y chang như vậy, có nghĩa là 1 trong 3 thứ định: sát na định, kiên cố định và cận định.

Sát na định là khả năng tập trung tư tưởng trong từng khoảnh khắc của 1 người chạy xe đạp, của 1 người chơi xiếc, của 1 anh sửa đồng hồ, của 1 đứa bé đang tập viết, của 1 bà nội trợ đang nấu ăn thì tất cả đều là sát na định hết. Sát na đây có nghĩa là khoảnh khắc momentary 1.05.45.

Trường hợp thứ 2 kiên cố định, tôi cố ý tôi kể ngược lại 1 chút. Kiên cố định có nghĩa là trình độ định tâm từ sơ thiền trở lên thì gọi là kiên cố định, tiếng Pali gọi là appana có nghĩa là hội nhập toàn diện, appana là hội nhập. Còn mấy cái định kia coi như là nó lơ mơ đứng ngoài ngõ thôi, còn sơ thiền trở lên là mình ghim sâu găm chặt vào cảnh đề mục gọi là appana. Từ sơ thiền trở lên gọi là kiên cố định.

Trường hợp thứ 3 là cận định là giai đoạn mập mé ngoài thêm trước ngõ của kiên cố định thì gọi là cận định. Còn sát na định thì còn xa vời vợi, chỉ là tập trung tư tưởng trong từng thoáng chốc mà thôi.

Đó được gọi là 3 loại định, gom chung lại gọi là chánh định. 3 cái này chỉ được gọi là chánh định khi nào nó là nền tảng để tu tập tuệ quán.

Sẵn đây tôi nói luôn, phân loại mà nói thì việc đắc chứng sơ thiền trở lên thì ai cũng thấy nó là loại định cực kỳ mạnh mẽ, mãnh liệt, vững chắc. Còn sát na định thì chấp chờn, thấy nó chấp chờn nhưng nó rất là đắt tiền, vì sao? Là vì nó linh hoạt, cho nên 1 người tu tập Tứ Niệm Xứ lúc mà đang quán chiếu thì không thể nào dùng sơ thiền, nhị thiền được mà vị đó phải quay lại kiểu định tâm ngắn hạn.

Và tôi nhớ hồi trước tôi kể cho bà con nghe chuyện trên máy bay mấy anh phi công được phép đọc báo mà không được phép đọc sách, là vì sao? Là vì thời gian đọc báo lơ ngơ như mình có gặp 1 trang báo hay thì thời gian mình tập trung nó chỉ cỡ khoảng chừng 5-7 phút, hoặc có nhiều bài báo chỉ có 3 phút là xong, 5-3 phút là xong bài báo. Nó có hay bằng trời đi nữa thì người phi công họ cũng đã có thể quay trở lại với công việc điều khiển quan sát máy bay. Trong khi đó nếu họ đọc cuốn sách hay là chết bởi vì thời gian nó dài lắm. Cho nên trên máy bay họ không muốn cho phi công đọc sách, chỉ được quyền đọc báo thôi.

Ở đây cũng vậy, cái công việc đó nó cần khả năng định tâm mà 1 cách linh hoạt, cơ động và địa hình. Trong room mình biết chữ cơ động không ta? Cái chữ địa hình đó, có nghĩa là mọi nơi, mọi lúc ở đâu thì mình cũng có thể làm việc được hết, cơ động và rất địa hình là vậy đó. Thì chánh định hình như vậy.

Như vậy mình học xong 8 pháp cần phải tu tập. Tôi nhắc lại, con số 8 này nè là con số mang tính tham khảo, chỉ là con số mang tính tham khảo thôi. Có nghĩa là mình cứ nghĩ đến tam học cũng được, đến chỉ quán cũng được hoặc 1 chữ appamada là không dễ người cũng được chứ không nhất thiết phải sống chết với số 8 này. Bởi vì quan trọng nhất là mình làm sao để có được nồi com, còn có bao nhiêu bước để thực hiện làm nên nồi com thì tùy người mà kể là có 3 bước hay 6 bước. Trong room có nghe kịp không ta? Cái quan trọng là làm sao để học cách nấu com. Cách nấu com đó bà Tư thì bà nói là 4 bước nhóm lửa, vo gạo, cái gì tùm lum hết, bà Tư bà nói 4 bước, nhưng mà bà Năm bà nói 5 bước, bà thêm bước gì của bà đập nắp hay gì đó, bà kể thêm 1 bước nữa. Còn bà Sáu thì bà nói 4 bước nhưng mà 4 bước của bà không giống như bà Tư, rồi bà Bảy thì bà nói 5 bước nhưng không giống 5 bước của bà Năm. VD như vậy, nhớ nha!

Cái quan trọng nhất là cái linh hồn, cái tinh thần của chuyện nấu com là sao? Là làm sao bảo đảm củi, lửa, nước, gạo ok nha. Chứ còn cái chuyện 5 bước, 6 bước, 8 bước gì tùy mấy bà nội trợ. Bà khoái số 5, bà khoái số 6, bà khoái số 3, bà khoái số 4, có 1 bà 1 bước 1, bà nói nấu rồi xong. Có 1 bà bà nói 1 bước 1, thì muốn ăn thì nấu có cái gì đâu mà bà đặt 5 bước, 8 bước làm chi.

Ở đây cũng vậy, làm ơn nhớ dùm cái này.

Tiếp theo là 8 PHÁP CẦN PHẢI BIẾN TRI

Tôi xin bà con, khổ tâm quá sức khổ tâm, trong đây đề 8 pháp cần phải biến tri là 8 thế pháp là lokadhamma tức là 8 ngọn gió đời, Ngài Minh Châu Ngài dịch là 8 thế pháp, thì thôi mình không có trách mà cái này mới trách nè: đắc và không đắc, các vị coi chịu nổi không? Cho nên mình phải dịch lại.

- Được và mất
- Không có thanh danh và có thanh danh, mình phải dịch là tiếng tăm và tiếng tai.
- Chê và khen
- Sướng và khổ

Các vị nhìn bản tiếng Việt các vị hiểu tôi chết liền đó. Tự nhiên là đắc và không đắc. Hồi này tôi nghe kêu 8 thế pháp là mình đã thấy đuối rồi, đúng ra ở đây mình phải dịch là 8 ngọn gió đời vì đây là cái ngoài đời hoặc nếu tôi dịch thì kêu là 8 nỗi đời hoặc là 8 chuyện đời hoặc cái từ bà con học đạo thường nghe nhất là bát phong, là 8 ngọn gió đời đó.

- 1) Được – Mất
- 2) Tiếng tăm – Tiếng tai
- 3) Khen – Chê
- 4) Sướng – Khổ

8 cái này được gọi là 8 ngọn gió đời.

Thì chúng ta có câu chuyện của ông Tô Đông Pha tôi nhớ tôi kể hoài đó.

Là có 1 lần đó, ông ở bên đây sông còn ông Hòa Thượng Phật Án ở bên kia sông. Thì ông mới viết vô trong 1 tờ giấy, viết trong cây quạt, ông cho người đem qua bên chùa cho thầy Phật Án, ông ghi là: “bát phong suy bất động” có nghĩa là lòng ông bây giờ 8 cái này: được mát, khen chê... là không có nghĩa lý gì với ông hết. Thì Hòa Thượng Phật Án mới để vào trong đó, Hòa Thượng viết có 1 chữ thôi là “đánh rắm”, xong rồi Hòa Thượng mới trả cây quạt lại cho Tô Đông Pha.

Tô Đông Pha thấy người làm đem cây quạt về ông giận lắm, ông mới dùng dùng ông xách ông cười cho người chèo thuyền qua sông để gặp hòa thượng Phật Án ông cự cho. Thì hòa thượng Phật Án đứng ở bên đón ông Tô Đông Pha. Hòa thượng nói, ông thì 8 ngọn gió đời không thổi được ông nhưng mà tiếng đánh rắm của tôi đó thổi ông từ bên bên vắng qua đây.

Chuyện này nhiều người tưởng là chuyện cười nhưng mà theo tôi chuyện này nó đau lắm nhưng mà nó đúng. Nó đau nhưng mà nó đúng.

Chúng ta nói gì thì nói chứ chúng ta không thể thoát khỏi 8 cái này. Dân miền Bắc nghe nói đánh rắm họ hiểu còn dân biết tiếng Hán kêu là trung tiện, còn dân miền Nam kêu là xì hơi. Sở dĩ tôi dừng lại ở đây bởi tôi sợ nhiều người trong room không hiểu đánh rắm là gì.

8 ngọn gió đời ở đây đó là 8 cái nổi đời mà nó cứ dần vật chúng ta từ hồi bé cho đến chết. Đó là được và mất; tiếng tăm và tiếng tai; chê và khen; sướng và khổ. 4 cái này là 4 cái mà trong tinh thần của nhà Phật thì đơn giản. Nó đơn giản mà không biết đạo thì nó lớn chuyện, ở trong đạo Phật mình thì sao?

Các vị nhớ dùm mấy công thức hồi đó giờ mình học với nhau trong mấy cái room này nè.

- 1) Có thích thì có ghét, có sướng thì có khổ, có thiện thì có ác.
- 2) Do tiền nghiệp do khuynh hướng tâm lý mà mình thích cái này, ghét cái kia.
- 3) Do có thích có ghét thì nó mới có cái bất mãn, quý vị có thích có ghét thì mai này mình gặp cái gì mà nó chối lại, nó nghịch lại với cái thích của mình thì tự nhiên mình bực, bất mãn.

Nhớ bao nhiêu đó thôi, theo tinh thần nhà Phật thì chỉ như vậy. Còn nếu nói rớt ráo nữa là hành giả Tứ Niệm Xứ thấy rằng mọi thứ luôn luôn sanh diệt không gì tồn tại quá 1 sát na. Và tụi Tây nó cho mình 1 câu rất là hay: “giá trị của 1 người tương đương với những gì làm cho anh ta nổi giận hay thích thú”.

Câu này nghe rất là kỳ nhưng mà tôi e rằng quý vị phải xăm nó lên trán. Tôi nhắc lại giá trị của 1 người tương đương với cái gì đó mà đủ sức làm cho anh ta nổi giận hay thích thú. Câu này nghe rất là nặng, thậm chí nghe có chút vô lý nhưng mà tôi thì thấy câu này quá đúng, nha. Cái giá trị của 1 người nó chỉ tương đương với cái gì làm cho mình nổi giận và làm cho mình thích thú thôi. Hiểu cái này thì đương nhiên mình sửa được rất là nhiều.

Cái này không cần giải thích nhiều nha, giải thích mắc công quý vị nói tôi kéo dài thời gian nữa.

8 pháp cần phải biên tri có nghĩa là 8 ngọn gió đời, được và mất; tiếng tăm và tiếng tai; chê khen; sướng khổ.

Tiếp theo là 8 PHÁP CẦN PHẢI ĐOẠN TRỪ

Đó là Tà Kiến, Tà Tư Duy, Tà Ngữ, Tà Nghiệp, Tà Mạng, Tà Tinh Tấn, Tà Niệm, Tà Định. Mình nói sơ 1 chút nha.

Bây giờ bên đây là 3h15 rồi, dễ sợ, xin hỏi có đúng vậy không ta? Rồi đúng, 3h15. Nói 1 xíu là nó hết giờ khiếp thiệt chứ. Bởi các vị thấy không? Hồi nãy giờ các vị đi hát karaoke hay là các vị đi nhảy đầm, đi đánh bài là thời gian cũng hết, nãy giờ trùm mềm nằm ngủ cũng hết, nãy giờ đi shopping nó cũng hết. Mà cứ 1 tuần mình được 4 ngày như thế này, 1 ngày mình được 2 tiếng đồng hồ thì chạy ra 1 tuần mình tới 8 tiếng, 1 tháng là mình được bao nhiêu? Nhiều lắm chứ $8 \times 4 = 32$ há? 1 tháng được 32 tiếng đồng hồ cũng nhiều lắm quý vị.

Sẵn đây nói luôn nha, chứ quý vị bình thường khỏe mạnh không chịu tu không chịu học, rồi đến hồi ngập ngập mời thầy bà đến tụng kinh tội cho rằng không có bằng 1 tháng quý vị bỏ ra 32 tiếng đồng hồ để nghe không bỏ bẻ ngang cũng bỏ bẻ dọc. Kể cả quý vị coi nhẹ tôi coi rẻ tôi cũng được miễn cái điều tôi nói ra nó gợi ý cho quý vị, nó khiến quý vị phải ngồi yên để nhìn lại. Đó cũng là điều tôi rất là mãn nguyện. Quý vị có coi tôi là cái gì không quan trọng, cái quan trọng là quý vị phải nghĩ lại cái cách nghĩ của mình, cái cách hiểu của mình xưa giờ nha.

Bây giờ mình học về 8 pháp cần phải đoạn trừ.

I. Tà Kiến

Tà Kiến là gì? Thứ nhất Tà Kiến là thấy sai. Hồi xưa nghe hòa thượng tôi còn sống Ngài có nói Tà Kiến là mắt trí, vô minh là đui mù.

Còn trong kinh thì nói là trong đời tu của mỗi người học Phật thì có 2 pháp là thành tựu giới và thành tựu kiến. Trong đời tu có 2 cái được và 2 cái mất. Tất cả những cái được khác không quan trọng, tất cả cái mất khác không quan trọng chỉ có 2 cái này quan trọng. Đó là thành tựu giới và thành tựu kiến. Giới có nghĩa là thân nghiệp, khẩu nghiệp làm đúng như là giới luật đề nghị. Còn tri kiến ở đây có nghĩa là cái biết thuận ứng với lý tam tướng, nhân quả, 4 đế, 12 duyên khởi. Thì cái biết đó được gọi là Chánh Kiến.

Thuận ứng đây có nghĩa là ăn khớp đó. Còn cái thấy nào mà nó chỏi lệch tứ đế, chỏi lệch 12 Duyên Khởi, chỏi lệch lý nghiệp báo, chỏi lệch lý tam tướng thì cái biết đó có vấn đề nha. Cho nên Ngài mới nói vô minh là đui mù còn Tà Kiến là mắt trí là như vậy. Còn trong kinh nói người không có giới thì giống như người bị cụt chân hoặc không có phương tiện đi lại.

Bây giờ tôi trở lại Tà Kiến là gì? Tà Kiến là thấy sai, tức là cái thấy chổng lại nghiệp báo, chổng lại tam tướng, chổng lại 4 đế và nó chổng lại lý Duyên Khởi thì gọi là Tà Kiến. Ở đây nói gọn nó gồm có 2 là Thường Kiến và Đoạn Kiến.

Thường Kiến gồm có 3:

- 1) Thứ 1 là tin tưởng vào sự vĩnh cửu của 1 cái tôi cho rằng có 1 cái tôi còn hoài không mất.
- 2) Thứ 2 cho rằng có 1 đấng chí tôn vô thượng sáng tạo muôn loài.
- 3) Thứ 3 tin vào sự tồn tại hiện hữu của 1 cảnh giới thiên đàng hay cực lạc đời đời vĩnh cửu bất diệt.

Thì 3 cái tin này, thứ 1 tin cái tôi vĩnh cửu, thứ 2 tin 1 đấng chí tôn sáng tạo muôn loài, thứ 3 tin vào 1 cảnh giới thường hằng bất hoại. Thì 3 cái này được gọi là Thường Kiến.

Tôi nói lại 1 lần nữa, không có ai trên đời này kể cả vị Chánh Đẳng Giác mà gọi là đứng yên không thay đổi. Có nghĩa là mình trong mỗi khoảnh khắc, trong thời gian 1 nháy mắt, 1 cái tróc tay, 1 cái búng ngón tay đó, tâm sanh diệt vô số lần. Cái vô thường của mình khác Đức Phật ở chỗ là mình vô thường lúc thiện lúc ác, lúc buồn lúc vui. Còn Ngài vô thường có nghĩa là Ngài từ sát na tâm này qua sát na tâm khác nhưng mà không có chuyện lúc thiện lúc ác, không có, nhớ nha.

Cái vô thường nó cũng có nhiều trường hợp, vô thường nó trở nên tốt hơn hoặc xấu hơn hoặc vô thường có nghĩa là nó không còn là cái cũ nữa mà nó đổi qua cái mới nó cũng là vô thường. Chứ đừng có hiểu sai, mình hỏi tu hỏi để đuổi cái người ta nói mình, cái nói ôi cái đó vô thường mà, thì hỏi tinh tấn hỏi để người thì cái chuyện đó vô thường.

Không có phải, vô thường có 2. Vô thường để đi lên và vô thường để đi xuống. Vd như hôm qua mình tín, tấn, niệm, định, tuệ mình nó kém, hôm nay nó vô thường bằng cách nó mạnh hơn. Chứ không phải mình ý mình nói vô thường cho nên tôi bữa tu vậy, bữa tu khác thì cái đó là tâm bậy.

Cho nên Tà Kiến gồm có 2:

- Một là Thường Kiến cho rằng có 1 cái tôi vĩnh cửu, 1 đấng chí tôn vô thượng và có 1 cảnh giới vĩnh cửu.

- Còn Đoạn Kiến là gì? Đoạn Kiến gồm có 3, đó là: vô hữu, vô hành và vô nhân.

1) Vô hành kiến là cho rằng thiện ác không có khác gì nhau, muốn làm gì thì làm, không có chuyện nhân quả báo ứng gì hết. Đó là vô hành kiến.

2) Vô nhân kiến là cho rằng mọi thứ ngẫu nhiên mà có, không có nhân duyên, không có điều kiện gì hết đó.

3) Vô hữu kiến, cái này mới ghê. Vô hữu kiến có nghĩa là cái gì mình không thấy được, không chứng minh được thì cái đó không có.

Tôi chưa từng thấy đà điều bao giờ hết, tôi là người VN ở miền Tây Nam Bộ, tôi chưa đi qua mấy cái xứ sở có con đà điều bao giờ, mà tôi cũng chưa đi sờ thú bao giờ, cho nên tôi nghe nói đà điều tôi không có tin bởi vì tôi không có cách nào mà chứng minh có con đà điều hết, cho nên tôi khẳng định con đà điều không có thật.

Tôi chưa bao giờ tôi thấy gấu trắng trên miền cực hết đó, bởi vì xứ tôi ở nó nóng thấy bà làm gì có gấu trắng, gấu đen tôi còn chưa thấy mà. Cho nên tôi không thể nào tôi tin được là nước hồ, nước sông mà lạnh quá nó đông thành đá là tôi đã tin không được. Rồi cái thứ 2 nữa là làm sao nếu mà có thì trong cái điều kiện nhiệt độ như vậy thì làm gì có 1 loại động vật nào sống trong đó thì tôi cũng không tin luôn.

Cái gì mà tôi không chứng minh được, tôi không nhìn thấy được thì cái đó không có. Thì cái kiểu nghĩ này nó cũng là 1 thứ đoạn kiến. Ở đây tôi cũng nói rõ luôn, đó là các cảnh giới mà mình không thấy được là không có, nhân quả báo ứng luân hồi tái sinh mình không thấy được bèn cho là không có. Không tin rằng trên đời này có sự hiện hữu của các bậc Thánh là những người mặt mũi y chang như mình nhưng người ta không còn phiền não nữa, không còn tái sinh nữa, mình cũng vậy, bởi vậy lấy cái gì chứng minh mấy cha đó nói thiệt đây.

Cho nên cái gì mình không thấy, không chứng minh được thì bèn cho rằng cái ấy không có. Thì cái đó là vô hữu kiến.

Vô nhân, vô hữu, vô hành 3 thứ đó cộng lại thành Đoạn Kiến, nhớ nha!

Thì cái đầu tiên mình phải tránh đó là Tà Kiến.

II. Cái thứ 2 là Tà Tư Duy.

Cứ lật ngược lại tà tư duy có nghĩa là dục tư duy, sân tư duy và hại tư duy.

1. Dục tư duy là niềm đam mê đối với 5 trần sắc, thanh, khí, vị, xúc.

Sẵn ở đây tôi nhắc lại bài cũ. Tại sao mình đam mê trong 5 trần? Là bởi vì mình không thấy được cái tội khổ của 5 trần. Những gì mình thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng, thấy đó mất đó. Thứ 2 nữa là nó hấp dẫn đối với người này nhưng mà nó đáng gớm với người kia và nay còn mai mất. Điều kiện để có được 5 trần vô cùng vất vả gian lao, phải đánh đổi vô số máu lệ mới có được, có rồi cũng không giữ nổi. Mà dù cho giữ được, ví dụ mà có giữ được trong 20 năm, 30 năm thì nếu nó không bỏ mình đi thì mình có chán nó để mình liệng bỏ hoặc mình lăn đùng ra mình chết mình để nó lại hay không.

5 dục nó đáng chán chỗ đó. Một là bản thân nó là phù du lúc vậy lúc khác. Thứ 2, mình không bỏ nó nó cũng bỏ mình. Thứ 3 tìm nó là nỗi khổ, giữ được nó là nỗi khổ, giữ không được cũng là nỗi khổ. Cho nên mình đam mê trong 5 dục là do mình thiếu hiểu biết này.

Rồi có những chúng sanh họ chán dục họ mới đi tu thiền. Cho nên cái chuyện đầu tiên là 3 tà tư duy, cái đầu tiên là dục tư duy có nghĩa là sống, đam mê trong 5 dục vì không hiểu biết gì hết trong 5 dục. Còn sân tư duy là sao? Hễ có đam mê trong 5 dục bèn có sự bất mãn. Quý vị để ý đi, quý vị tìm dùm tôi coi có cái gì trên đời này mà có cái bất mãn nào mà nó không dính líu tới cái quý vị thích không? Tìm dùm tôi đi.

Vd như bây giờ quý vị ghét cái mùi gì đó quá đi bởi vì quý vị thích cái mùi gì khác đối lập lại. Mình không thích lạnh bởi vì mình thích ấm, mình không thích nóng bởi vì mình thích mát. Yeah, cứ như vậy, coi như tất cả những cái thích và ghét nó gắn liền với nhau 1 cách rất là chặt chẽ và mình không có ngờ. Cho nên hễ người còn đam mê thích thú trong 5 trần thì đương nhiên dứt khoát là mặc nhiên người này phải còn cái bất mãn.

Quý vị biết cuộc đời này khổ là gì? Khổ theo kinh Phật đó, có mặt là khổ. Còn nói theo thế gian bản thân bất mãn là khổ. Cho nên mình đừng có coi thường, mình coi thường mà đây mình hiểu đạo không tới mình thấy chữ bất mãn có gì đâu mà ghê ta? Nhưng mà thật ra bất mãn chính là toàn bộ những gì mà người đời gọi là khổ rồi.

Vd như cái mùi nó không vừa ý, chỗ đó ồn quá, bụi quá, hôi hám quá, nóng bức, chỗ đó lạnh lẽo quá. Thương phải xa, ghét phải gần, muốn không được, đấy, đó là những cái bất mãn nha. Nhớ nha, rất là quan trọng.

Mà tại sao ta có quá nhiều cái bất mãn? Là bởi vì ta có quá nhiều cái đam mê, quá nhiều cái trông đợi, quá nhiều cái chờ đợi, mong chờ. Vì có quá nhiều cái đam mê, thích thú, mong đợi, trông chờ đó cho nên ta mới tha hồ bất mãn. Thì cái bất mãn đó là 1 trong 1 tí kiểu khổ thôi nhưng mà đối với người vô minh thiếu trí, Tà Kiến, không học đạo thì chỉ riêng cái bất mãn là đủ để cho họ lồi con mắt rồi.

2. Tiếp theo sân tư duy là bất mãn đó.

3. Thứ 3 là hại tư duy.

Hễ người nào có thích có ghét thì người đó mới còn đủ nhân tâm để mà thực hiện những chuyện đập phá, hủy diệt, giết chóc, nhiễu hại, tấn công, làm tổn thương, xúc phạm người và vật. Các vị nghe kịp không ta? Tôi nói có nhanh lắm không? Bây giờ tôi ôn lại tôi không nhớ nói cái gì. Tôi nói lại lần nữa. Người còn thích còn ghét mới còn đủ nhân tâm để mà đập phá, để mà hủy diệt, để mà chà đạp, để mà xúc phạm, để mà làm tổn thương 1 người và 1 vật nào đó. Thì khả năng nhân tâm ấy được gọi là hại tư duy.

III. Tà Ngữ

Tà ngữ là hiểu ngược lại chánh ngữ, có nghĩa là trạng thái tâm lý đủ để cho ta nói dóc, nói ác độc, nói đâm thọc, nói chia rẽ và nói tào lao, nói vô ích.

Sẵn ở đây tôi nói luôn, là ngày xưa ngày xưa nhiều năm về trước trong 4 cái này nè, riêng cái nói lời vô ích thì tôi coi thường lắm. Tôi nói trời ơi, nói hại người, bịa chuyện rồi đâm thọc cho tan nhà nát cửa nó mới thấy ghê chứ còn nói chuyện tào lao đâu có gì đâu mà ghê. Nhưng mà ở tuổi này tôi thấy không phải vậy. Cả 4 cái này cái nào cũng thấy ghê hết.

Bởi vì khi mình nói phiếm luận, mình gặp nhau mình nói chuyện tào lao thế nào 1 hồi cũng có sân si à, tôi hứa 1000%. 1 tiếng không có thì 2 tiếng, mà 2 tiếng không có thì 3 tiếng thế nào cũng lòi ra tron. Hoặc nếu nó không lòi ra lúc đó thì nó sẽ lòi ra 1 lúc khác. Khi đã xa nhau rồi thì tất cả những đề tài nói chuyện mà không liên hệ đến Phật pháp, tôi hứa sớm muộn, xa gần, trực tiếp gián tiếp thì nó cũng để lại cái di hậu đắng nghét à quý vị.

Năm nay tôi 50 tuổi, tôi có tư cách, tôi có thẩm quyền để tôi xác định điều này nha. Nói chuyện tào lao thế nào cũng có cái phiền.

Cho nên yếu tố tâm lý nào mà dẫn đến khả năng nói dóc, nói đâm thọc, nói độc ác, nói vô ích, yếu tố tâm lý ấy được gọi là tà ngữ. Nhớ nha!

IV. Tà Nghiệp

Rồi tà gì cũng vậy, yếu tố tâm lý nào khiến cho ta có khả năng làm bậy, hại mình hại người đó thì gọi là tà nghiệp.

V. Tà Mạng

Tà mạng cũng vậy, yếu tố tâm lý nào có thể khiến cho ta kiếm sống bằng cách đánh đổi máu lệ của người khác thì yếu tố tâm lý ấy được gọi là tà mạng.

VI. Tà Tinh Tấn là sao?

Là sự nỗ lực, sự siêng năng trong chuyện hại mình hại người đời này đời sau.

VII. Tà Niệm và Tà Định

Tà niệm cũng vậy, tà định cũng vậy tức là tâm sở niệm và tâm sở định nó có mặt trong lúc mà ta nói, làm, suy nghĩ những chuyện hại mình, hại người đời này, đời sau thì được gọi là tà niệm, tà định.

8 PHÁP CHỊU PHẦN TAI HẠI

Còn đúng nửa tiếng nữa tôi giảng 8 lý do ở đây gọi là kusitavatthu 1.30.47, tôi dịch là lý do lười biếng. Kusitavatthu là lý do lười biếng hoặc là có lười biếng. Trong đây người dịch theo Hán Tạng nghe ngán thiệt chứ. 8 giải đãi sự. Ghi dùm tôi nha.

1. Viện cơ mình sắp có việc phải làm cho nên mình có quyền nghỉ ngơi, có quyền nằm ngủ, có quyền dật dựa, có quyền nằm trây lỳ trây lười nha.
2. Mình vừa làm xong công chuyện nặng nhọc mình cũng có cái cơ mình cũng có cái quyền để mà nghỉ ngơi ngủ nướng.
3. Mình sẽ phải có 1 chuyến đi xa.
4. Mình vừa trở về từ 1 chuyến đi xa.
5. Khát thực khó khăn, thức ăn bất toại cho nên ta ngủ bù chuyện ăn.
6. Ta lỡ ăn quá no, quá nhiều những thứ vừa miệng thì cũng là cái có.

Như có 1 thời tôi chưa bị tiểu đường đó, tôi thích cái món xôi xiêm, nói ra nó xấu hổ chứ tôi ăn cái đó tôi ăn no thì thôi. Xôi xiêm là xôi người ta nấu nước cốt dừa rồi sấu riêng tươi, sấu riêng tươi họ không có nấu, họ để nguyên sấu riêng lên đó, nước cốt dừa hình như họ có đánh trứng, đánh vani gì đó, tôi không có rành lắm nhưng đại khái như vậy. Trời đất ơi mỗi lần tôi gặp món đó rồi, coi như tôi ăn xong rồi là tôi đi không nổi luôn, tôi mê cái món đó lắm, tiếng Pali gọi là say com

bhattasammada, tức là say cơm. Vậy đó, ăn xong rồi đi không nổi, bhattasammada là cơm, sammada là xin, bhattasammada là say cơm. Số 6 là ăn quá no.

7. Bệnh hoạn, viện có là ta đang bệnh.

8. Bệnh mới hết.

8 PHÁP DẪN ĐẾN THÙ THẮNG

Gồm 8 lý do để tinh tấn, 8 lý do rất là dễ thương. Nếu mà tôi hơi thiếu trách nhiệm 1 chút đó, tôi nói cứ ngược lại thì hơi ác, bởi vì hay quá đi.

Bây giờ tiếp theo là 8 lý do để tinh tấn.

1. Ta sắp bận rộn rồi, sẽ không có thời gian làm theo lời Phật dạy nên bây giờ ta phải tranh thủ. Nhớ nha. Ta sắp bận rộn rồi, khi ấy không có thời gian để làm theo lời Phật dạy nên bây giờ ta phải tranh thủ. Đó là cái thứ 1.

2. Khi vừa làm xong 1 công việc nặng nề thì vị ấy lại suy nghĩ: ta đã vừa làm xong 1 công việc, trong suốt thời gian đó ta đã không sống đúng lời Phật nên bây giờ ta phải bù lại, nha. Cái này đặc biệt chỗ đó.

3. Ta sắp có chuyến đi xa, trong thời gian ấy chắc gì ta có điều kiện để tu tập nên bây giờ ta phải tranh thủ.

4. Ta vừa đi xa trở về, trong thời gian đi đường như vậy ta cũng không có tu tập đàng hoàng cho nên bây giờ ta phải bù lại.

5. Ta không nhận được những thức ăn như ý nhưng nhờ vậy ta không bị nặng nhọc, tức bụng cho nên ta dễ dàng tu học.

6. Ta vừa thọ thực những món ăn như ý như vậy ta có đủ điều kiện sức khỏe để tinh tấn hơn. Hễ người siêng họ có đủ cơ để siêng hết trơn đó. Ta vừa nhận được những món ăn như ý nên ta có đủ sức khỏe để tinh tấn hơn.

7. Ta đang bị bệnh, lúc này còn tu được nếu không ráng mai một bệnh hơn nữa thì làm sao tu. Ta đang bị bệnh nhưng còn tu tập được, nếu ngay lúc này mà không ráng mai một nó trở nặng thì làm sao đây?

8. Ta vừa khỏi bệnh, ta phải tinh tấn tu tập trước khi cơn bệnh quay lại hoặc có thêm chứng bệnh khác. Cứ mỗi lần bị bệnh 1 lần giặt mình.

Cái số 8 này tôi thấy hay nè.

Thì đây được gọi là 8 lý do để tinh tấn. Quý vị thấy có gì đặc biệt không? Nó đặc biệt ở chỗ là 8 lý do để lười biếng chính là 8 lý do để tinh tấn, cái đặc biệt nó nằm ở chỗ đó. Chứ nó không phải là cái gì đó ghé góm, thừa không, y chang không thêm bớt, không sửa đổi 1 dấu phẩy, y chang như vậy đó. Vấn đề là cách nghĩ thôi.

1 người nghĩ rằng ta sắp làm việc nặng nề ta có quyền nghỉ ngơi, ta vừa làm xong 1 việc nặng nề ta có quyền nghỉ ngơi, ta sắp đi xa, ta vừa đi xa trở về, ta vừa ăn no, ta vừa có 1 bữa ăn không như ý bụng bây giờ còn trống, đến mức bụng bây giờ còn trống cũng là cái cơ để người ta tinh tấn nữa quý vị. Bây giờ mình đang bệnh nhưng mà mình còn tu được, nếu không tranh thủ mai một bệnh nó trở nặng thì sao?

Nhiều lý do cho nên 8 lý do tinh tấn cũng chính là 8 lý do lười biếng. Mà 8 lý do lười biếng cũng chính là 8 lý do tinh tấn.

Bây giờ mình học thêm cái này nữa mình nghĩ nha, còn có 10 phút thôi. Bây giờ các vị muốn học kỹ thì ngày mai học, còn học cho nó lẹ hay học bây giờ? Cái này nó cũng không có gì nhưng mà tôi hơi tiếc tiếc vì có nhiều chuyện để nói lắm. À thôi sẵn nói luôn rồi có giảng hay không tính sau.

Ở trong đây tiếng Pali kêu là cái gì ta, ở trong đây kêu là akkhana asamaya 1.43.20 có nghĩa là sái mùa hay là lỡ hẹn, mà ở đây Ngài dịch là 8 bất thời tiết.

Để tôi giải thích quý vị nghe nè, sái mùa là sao? Khana có nghĩa là khi, lúc; samaya là thời điểm, nghĩa là sao?

Có nghĩa khi chư Phật ra đời thì lúc đó mình lại sanh ra trong 1 điều kiện, 1 môi trường, 1 hoàn cảnh coi như không đủ duyên lành để gặp gỡ Ngài, hoặc có gặp được thì cũng không hiểu được

Ngài nói cái gì, cũng không nghe pháp, cũng không cúng dường, cũng không tu tập gì hết. Đó là gặp, còn không nữa thì coi như là trượt quớt luôn.

Cho nên ở đây Ngài Minh Châu Ngài dịch là bất thời tiết thì nghe kỳ quá, akkhana ở đây là trái mùa. Là sao? Luân hồi thì lúc sanh cõi này lúc sanh cõi kia, chuyện này dĩ nhiên. Nhưng mà khi không có Phật ra đời thì phải nói mình sanh làm cái giống gì cũng không có đau, không có tiếc bằng khi mà có chư Phật ra đời, cực kỳ hiếm hoi, quý hiếm. Ngay thời điểm bằng vàng ấy ta lại đi sanh vào những môi trường, những hoàn cảnh. Thôi để giảng luôn cho rồi nha, rồi mai có lẽ ôn lại. Ở đây kể 8 tôi ghét quá, tôi kể gọn lăm.

1. Phật ra đời mà ta bị sa đọa.

2. Phật ra đời mà ta lại sanh vào cảnh giới chư Thiên sống quá lâu.

Vd như ông A Tư Đà đó, ông đạo sĩ đời Phật đó. Trước khi Bồ Tát Tất Đạt đản sinh, ông là sư phụ của vua Tịnh Phạn, vua Tịnh Phạn quý ông lắm, ông đắc phi tướng phi phi tướng. Kinh nói buổi trưa ông hay lên cõi trời ông nghỉ ngơi ở trên, bữa đó ông nghe tiếng ồn ào, ông hỏi chư Thiên cái gì vậy? Thì chư Thiên nói là Bồ Tát đản sinh. Ông nghe như vậy ông nói để xuống ông canh gặp Ngài. Thì khi ông đến, ông nói vua Tịnh Phạn ông muốn gặp Bồ Tát, vua cho người bồng Bồ Tát ra, Bồ Tát để chân lên đầu ông, ông vừa khóc ông vừa cười. Ông cười 3 tiếng, ông khóc 3 tiếng thì vua mới hỏi tại sao sư phụ khóc rồi cười? Ông nói ta cười là bởi vì đây là 1 vị Chánh Đẳng Giác, 1 vị Phật, trong thời gian rất ngắn, chỉ có vài chục năm nữa vị này sẽ đi xuất gia và trở thành Chánh Đẳng Chánh Giác và tế độ muôn loài chúng sanh thoát dòng khổ ải. Chúng sanh coi như là gặp phúc rồi, đại phúc chúng sanh được sinh thời này. Đó là lý do ta cười, còn ta khóc là bởi vì ta chỉ sống được có 7 ngày nữa thôi, rồi ta chết là ta đi về bên kia là biên biệt, cái cảnh giới đó không có cơ hội quay lại cho kịp để gặp Đức Phật. Bởi vì ông sẽ sanh về cảnh cõi trời phi tướng phi phi tướng vô sắc, mà cái cõi đó 84 ngàn đại kiếp mới hết tuổi thọ.

Tôi nói thiệt nghe, nếu mà tôi là ông là tôi tìm đủ mọi cách để tôi hủy cái thiên đó chứ còn mà tôi không có ôm giữ nó làm chi, nó kẹt cái chỗ khi mà ta đã đắc cái đó rồi thì ta không còn thiết tha cái gì mà nó thấp hơn cái đó, kẹt cái chỗ đó nha.

Tôi kể quý vị nghe chuyện đó thôi. Cho nên Phật ra đời mình lại bị đọa, Phật ra đời mà mình lại sanh vào làm cái loài sống quá lâu.

3. Phật ra đời mà ta lại sanh ở trong cái chỗ không có ánh sáng văn minh, khó khăn cho hàng tứ chúng lui tới.

Không ở đâu xa hết đó, các vị nhìn qua Châu Phi của mình đây nè. Châu Phi bây giờ tôi nói thiệt nha, bây giờ quý vị có cho tôi vé máy bay first class mà cứ mỗi 1 tháng đi qua đó 1 lần thì tôi nói thiệt nha, tôi cũng nản lăm. Bởi vì bên đó gì đâu mà đất thì nóng thấy bà nội, mà rần rít, côn trùng, nhiệt độ nóng oi bức, rồi thêm nữa dân trí ở đó kỳ quái lắm, mà thêm Châu Phi nó nhiều giống dân lăm, quý vị biết nó không có đạo, toàn mấy cái đạo trời ơi đất hời không à. Như mới cách đây mấy ngày, bên Ai Cập nó mới nổ đó, tôi ón quá, bên Châu Phi nó còn ghê hơn nữa nha.

Cho nên mình thấy là sanh vào những chỗ thiếu ánh sáng văn minh đó, khó khăn cho hàng tứ chúng lui tới nó cũng là thiệt thời.

4. Tiếp theo nữa khi Phật ra đời mình lại là người có Tà Kiến nghiêm trọng. Nhớ nha!

5. Khi Phật ra đời ta lại là người tàn tật, thiếu năng bẩm sinh. Vd như bị chứng Mỹ nó kêu là Down Syndrome kiểu trăm thằng 1 mắt, trong room này biết bệnh đó không ta? Trăm thằng có 1 mắt 1 à, mà nó khờ khờ, mắt nó lờ đờ, nói chuyện hất hất cái hàm đó. Vd đó là 1 trong 1 tỷ nha, 1 trong 1 tỷ thứ nản lăm. Phật ra đời mà gặp như vậy thì coi như là Đức Phật Ngài dạy các Ngài chỉ là con gà mẹ mổ giúp cho cái trứng của con gà con, mổ 1 ít, rồi cái phần chung ra phải là cái phần của con gà con. Chứ gà mẹ không thể nào mà mổ banh chành cái trứng cho con chung ra, không có. Không thể nào, mà cái luật tự nhiên trong thiên nhiên là bà mẹ bả mổ bả giúp ít 1 chút thôi rồi gà con phải tự mình làm phần còn lại. Chứ không thể nào giao hết cho gà mẹ được nha. Phải nhớ cái đó!

Rồi mình thấy mấy con thú như con lừa, con voi, như con chó, khi con mẹ nó sanh ra thì mấy đứa con mới tự gượng đứng lên chứ không thể nào nó giao 100% cho mẹ được, không có. Đứng lên không được cái nó té xuống, đứng lên không được nó té xuống, tôi coi trong mấy clip video đó trên

internet tôi thấy cái đó. Đặc biệt con nào nó cũng phải gượng hết đó chứ không thể nó đổ hết cho mẹ được nha.

Còn bây giờ mình bị thiếu năng là làm sao? Là coi như Đức Phật chịu thua, Đức Phật là người có thể độ cho kẻ hữu duyên nhưng mà kẻ hữu duyên ấy là phải làm hầu hết cái việc nào mà họ có thể làm. Chư Phật chỉ là người gợi ý thôi. Chứ đừng có nói là Ngài Toàn Tri, Toàn Giác rồi đổ hết thì không có được. Cho nên Phật ra đời mà mình là người tàn tật, hay là thiếu năng bẩm sinh.

6. Khi chư Phật ra đời và người ấy lại không được nghe pháp. Khổ chưa, cái số này nè, tại sao hồi nãy tôi bớt, trong kinh kể 4 cái đọa xứ kể rồi ra nhiều quá tôi mới gom cho nó không đủ 8 nha. Thì cái cuối cùng đi, cái cuối cùng khi chư Phật ra đời nhưng mà mình lại không có điều kiện nghe pháp hoặc là không có người chịu thuyết pháp. Mình không chịu nghe hoặc như trong kinh kể cái này mới khiếp.

- Có nhiều vị trời khi nghe địa cầu rung động mới hỏi nhau, vậy chứ cái gì vậy?
- Vị đó nói: Tôi sẽ xuống nghe pháp.
- Rồi tới lúc họ nghe địa cầu rung động, họ hỏi nhau: tiếng gì vậy?
- Vị khác nói: Bồ Tát thành Phật.
- Ông nói: sẽ xuống nghe Phật thuyết pháp.

Mà cứ lần nữa như vậy, có vô số vị trời các vị biết không, từ lúc biết Phật thành đạo cho tới khi mà Phật Niết Bàn có nhiều người không xuống được lần nào hết. Và cuối cùng khi họ đến được gặp Phật là lúc đó Phật đã nằm trên giường bệnh và sắp sửa viên tịch. Có người tới sớm 1 chút còn kịp nghe Ngài giảng, còn có người tới trễ, họ nhìn thấy di hài, bảo thân của Ngài, để sợ chưa? Khiếp lắm nha.

Cho nên mình hôm nay tuy không gặp Phật nhưng mình còn gặp được chánh pháp. Dĩ nhiên tôi nói cái này không phải tôi quảng cáo, tôi rao giảng, tôi tuyên truyền cho bà con phải nghe, không phải. Mà tôi chỉ nói rằng chánh pháp chúng ta tùy vào duyên lành mà chúng ta gặp được hay không. Gặp được Phật pháp rồi chúng ta quan tâm cái gì, quan tâm kiểu nào và quan tâm bao nhiêu. Trong trường hợp này tôi muốn quý vị ghi lại dùm tôi câu này:

Tùy vào duyên lành giải thoát mà ta có gặp được chánh pháp hay không. Khi gặp rồi tôi quan tâm cái gì? Chứ không phải gặp tôi là xong đâu, gặp rồi quan tâm cái gì? Quan tâm kiểu nào? Và quan tâm bao nhiêu?

Ok bây giờ đã đúng giờ rồi, chúc các vị 1 ngày vui 1 đêm đẹp nhiều mộng lành. Hẹn gặp lại quý vị ngày mai..

**XIN LƯU Ý:
ĐÂY CHỈ LÀ BẢN CHÉP NHÁP
CHƯA ĐƯỢC SỰ GIÁC NGUYÊN HIỆU ĐỈNH.
QUÝ PHẬT TỬ TẠM THỜI CÓ THỂ DÙNG LÀM
TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU CHO RIÊNG MÌNH.
XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN.**
